ORAS

Šaltas
Saulė teka 7:06; leidžiasi — 5:03.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CA nal 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVII | Kaina 4c | Chicago 8, Ill. Antradienis, Sausio-January 31 d., 1950 | Price 4c | No. 25

D. ACHESON PRAŠO SKIRTI PARAMA KOREJAI

VILNIAUS STUDENTAI TURĖJO VEŽTI STALINUI LAIŠKĄ

Joniškyje mokiniai buvo suvaryti į mitingą, kad pasirašytų laišką "tautos vadui"

BERLYNAS, saus. 30 d. — Stalino 70 metų sukakties laikotarpis Lietuvoje buvo panašus į pamišimą. Lietuvos komunistai iš kailio nėrėsi. Jiems buvo įsakyta pasirodyti. Prieš sukaktį jie važinėjo po svarbesnius komunistų centrus ir ragino žmones rašyti laiškus, mušti telegramas ir siųsti aukas. Kiekvienam komunistų partijos nariui buvo įsakyta ne tiktai pačiam pasveikinti Staliną, bet ir kitus priversti tai daryti.

Vilniaus universiteto studentai buvo priversti parašyti Stalinui bendrą laišką. Pirmiausia jiems teko posėdžiauti laiško turiniui paruošti. Vėliau teko tartis su atsakomingais partijos vadais dėl formos. Dar vėliau laiškas buvo atiduotas specialistams "meniškai apipavidalinti". Šitaip paruošus laišką, 2,500 studentų turėjo jį pasirašyti. Vėliau buvo išrinkta delegacija važiuoti į Maskvą ir nuvežti laišką.

MOKINIAI VERČIAMI PASIRAŠINĖTI

Joniškyje mokiniai taip pat buvo suvaryti į mitingą Stalinui sveikinimo siųsti.

Tiktai joniškiečiams nereikėjo tartis dėl laiško turinio. Joniškyje komunistai jau viską buvo paruošę. Mokiniams teko tiktai vargti, kol išklausė šiuo reikalu kelių nevykusių kalbėtojų, o vėliau jį pasirašė.

Buvo suvaryti 500 mokinių. Jų tarpe buvo 65 komjaunuoliai. Vėliau savo parašus padėjo ir 120 pionierių.

VERČIA GREIČIAU TAISYTI LAIVUS

Klaipėdos uostas karo metu, kaip jau minėjau, buvo apgriautas. Dalis jo jau pataisyta, o kita dalis tebetaisoma.

Stalino sukakties proga komunistai suvarė darbininkus ir privertė juos pačiam "tautų vadui" pasižadėti pataisyti uostą. Tie patys klaipėdiečiai buvo priversti pasižadėti pataisyti 60% navigacijos laivų.

Radviliškio aikštėje komunistai nutarė pastatyti Stalino biustą.

NEPAPRASTAI DIDELI NUOŠIMČIAI

Šiauliuose yra trikotažo fabrikas "Verpstas". Okupantai buvo nepatenkinti darbininkais, gamyba ėjo lėtai.

Stalino sukakties proga nutarta tuos darbininkus aplankyti ir paraginti pasirodyti. "Verpsto" darbininkai atliko daug anksčiau, negu jiems buvo skirta. Visą praeitų metų darbą jie baigė gruodžio 21 dieną. "Verpste" dirbanti šukštienė atliko savo darbą ne 100%, bet net 140%.

Dirbtuvės "Laimė" darbininkai taip pat atliko rusų jiems paskirtą darbą.

PREZIDENTAS NESIKIŠ Į KASYKLŲ SAVININKŲ IR ANGLIAKASIŲ GINČĄ

Trečiadienį prasidės pasitarimai naujai darbo sutarčiai pasirašyti

PITTSBURGH, Pa., saus. 30 d. — Prezidentas Trumanas pareiškė, kad tuo tarpu jis nesikiš į kasyklų savininkų ir angliakasių ginčą.

Kai kurie kongreso atstovai reikalavo, kad Trumanas vartotų Taft-Hartley įstatymą ir priverstų angliakasius dirbti penkias dienas savaitėje. Prezidentas atsisakė daryti bet kokius komentarus, bet pasakė, kad šiandien jis nemano kištis į šį ginčą.

Baltųjų Rūmų sekretorius pranešė, kad prezidentas studijuoja krašte esančias anglies atsargas.

UNIJOS VADAI TARSIS SU DARBDAVIAIS

Trečiadienį kasyklų savininkai ir angliakasių unijos atstovai vėl atnaujins pasitarimus naujai darbo sutarčiai pasirašyti.

Savininkams būtų patikę, kad prezidentas šiandien būtų nutaręs įsikišti ir pagrąsinęs angliakasių vadams. Prezidentui patiktų, jei darbdaviai susitartų su darbininkais.

Tuo tarpu darbininkai į kasyklas nesileidžia. Didelė angliakasių dauguma tebedirba tris dienas savaitėje, bet apie 90,000 nesileidžia į kasyklas. Jie reikalauja naujos darbo sutarties.

—Bavarijos teismas įsakė konfiskuoti visą Joachim von Ribbentropo turtą.

Siunčia pagalbą į Buširo sritį

TEHERAN, Iranas, saus. 30 d. — Persų valdžia siunčia pagalbą į Buširo sritį, kur prieš penkias dienas smarkiai drebėjo žemė.

Šiandien aiškėja, kad nelaimės metu nukentėjo 20 kaimų ir miestelių. Gyvybės neteko apie pusantro tūkstančio žmonių, o keli tūkstančiai liko visai be pastogės.

Sostinė dar ir šiandien neturi smulkmenų apie vykusį drebėjimąž, nes nutrauktas bet kokks susiekimas su Buširo sritimi.

Ruošia priimtinas taikos sąlygas

STOCKHOLM, Švedija, saus. 30 d.—Švedų dienraštis "Aftontidningen" skelbia "gandus iš Londono" apie sovietų valdžios ruošiamas priimtinas taikos sąlygas.

Maskva nori pirma baigti pradėtus "valymus" įvairiose Rytų Europos valstybėse. Pasodinus valdžios priešakin ištikimus žmones ir stabilizavus dabartines linijas, sovietų vadai bus pasiruošę daryti dideles nuolaidas amerikiečiams ir vakarų sąjungininkams.

Rusai reikalaus pripažinti dabartinį **status quo.**

Karo laivas dumble

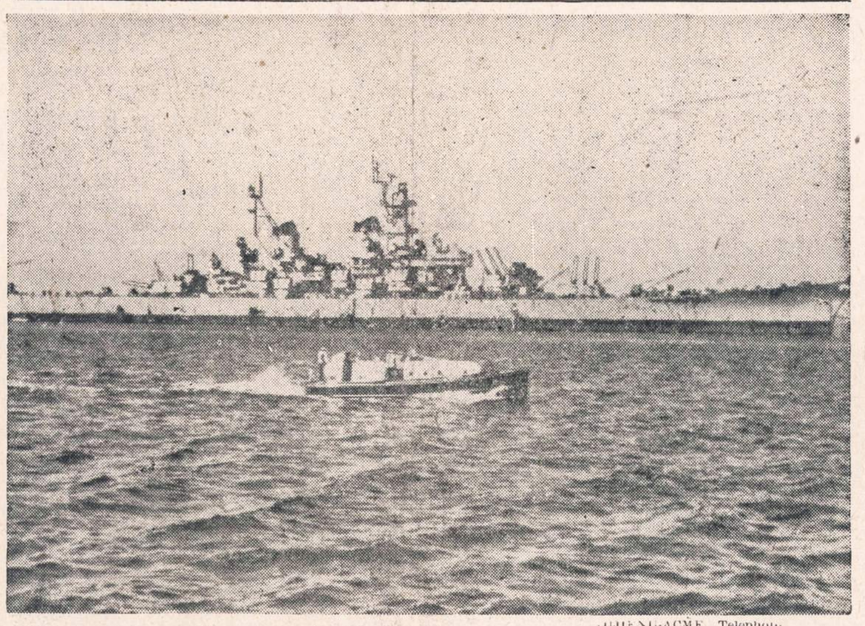

JAV karo laivas "Missouri" sausio 17 dieną įplaukė į pakraščių dumblą ir iki šios dienos nepajėgia išplaukti. Sekmadienį dumblas buvo taškomas dinamitu, bet laivas dar negali judintis. Laivyno vadovybė tikisi laivą išvilkti vasario pradžioje, kai potvynis pakels vandenį.

JAV siųs daugiau laivų į Pacifiką

WASHINGTON, D. C., saus. 30 d. — Laivyno vadovybė planuoja pasiųsti į Pacifiką dar vieną lėktuvnešį ir 6 destrojerius. Neseniai laivynas pasiuntė į pietų Pacifiką du narlaivių naikintuvus.

Neseniai išplaukė lėktuvnešis "Boxer". Netrukus gali pasiųsti dar vieną tos pačios klasės lėktuvnešį. Laikinai karo laivai galėtų apsistoti Havajų salose, o vėliau jie galėtų būti pasiųsti ir toliau.

Gerai informuoti asmenys tvirtina, kad karo vadai nutarė paruošti kovai dvi marinų divizijas. Jei lėktuvnešis būtų pasiųstas, tada Pacifike būtų 3 greiti JAV lėktuvnešiai ir 52 karo laivai.

Traukinys pabėgo nuo inžinieriaus

KITTITAS, Wash., saus. 30 d. — Keleivinis traukinys "Hiawatha" vakar pabėgo nuo konduktoriaus ir inžinieriaus.

Kittitas stotyje inžinierius išlipo pakurti dar vieno motoro, tuo tarpu traukinys sujudėjo ir pradėjo ristis atgal. Inžinierius ir konduktorius nesuskubo traukinio pavyti. Jis bėgo 30 mylių greičiu. Devyniuose vagonuose buvę keleiviai nieko nežinojo.

Inžinierius tuojau pranešė greta esančiai stočiai apie pavojų. Ateinąs traukinys buvo pasuktas į kitus bėgius. Atgal važiuojančiame traukinyje buvęs sargas atleido visus stabdžius ir galų gale sustabdė traukinį. Visi labai patenkinti, kad neįvyko jokios nelaimės.

Darbiečiai gali laimėti rinkimus

—LONDONAS, saus. 30 d.— Anglijoje vyrauja įsitikinimas, kad darbiečių partija laimės ateinančius rinkimus.

Pravesti apklausinėjimai sako, kad apie 60% rinkimų yra įsitikinusi darbiečių laimėjimu. Konservatorių partija labai susirūpinusi ateitimi.

Britai nepatenkinti Churchilliu, kuris metė darbiečiams nieku nepagrįstus kaltinimus. Niekas nebetiki Churchillio paskelbta programa.

Vėliausios Žinios

★

—Hong Konge vakar įvyko stiprus susirėmimas tarp tramvajų tarnautojų ir policijos. Pastaroji uždraudė vartoti garsiakalbius kurstančioms kalboms. Gatvėkarių darbininkai pradėjo pulti policiją, ši buvo priversta vartoti ašarines dujas. Policija tuojau atstatė tvarką.

—Telefono darbininkai streikuos vasario 8 dieną, jei unijos vadovybė nesusitars su "Bell" bendrove dėl naujos darbo sutarties. Apskaičiuojama, kad darbą mes apie 100,000 telefonistų, bus paliestos viso krašto telefonų stotys. Vyriausybės tarpininkai bando rasti būdą sutaikyti abi puses.

— Krašto apsaugos sekretorius pasiuntė kongresui pranešimą apie apsaugos reikalus. Jis informuoja apie visus praeitų metų įvykius. Louis Johnson primena kongresui, kad mažiausiai lauktu laikotarpiu gali kilti karas ir kad JAV bus į jį įveltos.

—Premjeras Tito rengiasi nutraukti aviacijos sutartis su komunistų pavergtomis Rytų Europos valstybėmis. Jis rengiasi pasirašyti naujas sutartis su vakarais.

—Sovietų vyriausybė paskelbė, kad Sinkiango atstovai atvyko į Maskvą. Atrodo, kad sovietų valdžia negali susitarti su Mao Tse-tung ir kitais atvykusiais komunistais. Rusai bandys tartis su atskiromis Kinijos provincijomis.

— Washingtono sluoksniai sako, kad Dean Achesono mesti kaltinimai yra teisingi. Sovietų valdžia jau iškvietė į Maskvą Singkiango atstovus, kad galėtų susitarti dėl specialių privilegijų minėtoje provincijoje. Rusai rengiasi prijungti Sinkiangą prie Sovietų Sąjungos.

—Atstovas Clarence Brown kritikavo Franklin Roosevelt Jr. dėl nesilankymo į posėdžius. Jis apskaičiavo, kad jaunas Rooseveltas daugiau laiko praleidžia New Yorke negu Washingtone.

—"All the King's men" pripažinta geriausiu 1949 metų filmu.

Balabanova dalyvavo kongrese

ROMA, Italija, saus. 30 d.— Napolyje vykusiame Italijos socialistų partijos kongrese dalyvavo 350 atstovų iš 85 provincijų federacijų.

Pastebėtina, kad šiame kongrese buvo mažesnis atstovų skaičius negu ankstyvesniame.

Partijos kongrese dalyvavo Angelika Balabanova, socialistų partijos steigėja. Ji jau susenusi, bet pasakė karščiausią kalbą. Ji patarė socialistams kratytis bet kokios komunistinės įtakos ir ryšių.

Diktatorius nugyveno Ispanijos ūkį

MADRIDAS, Ispanija, saus. 30 d. — Ispanijos diktatorius per 11 metų taip nugyveno krašto ūkį, kad gyventojams gresia tikras badas. Kovo mėnesį baigiasi javų atsargos; išskyrus Ameriką, diktatorius niekur javų negali nusipirkti.

Tangero srityje Franko agentai supirkinėja dolerius, moka kelis kartus brangiau negu oficialus kursas, kad galėtų užsakyti JAV ar Kanadoj javų.

Dabar paaiškėjo, kad karo metu Franko varė prekybą su rusais. Prekes ispanų laivai nuveždavo į Artimuosius Rytus, ten jas paimdavo sovietų agentai, o mokėdavo diktatoriui per Argentiną.

Negamins bėgių Kinijos komunistams

DIUSELDORAS, Vokietija, saus. 30 d. — Kinijos komunistai užsakė Vakarų Vokietijoje geležinkeliams bėgių už milijoną dolerių.

Sąjungininkų eksporto kontrolės komisija uždraudė vokiečių plieno bendrovėms gaminti bėgius, nes politiniu atžvilgiu toks užsakymas yra nepageidaujamas.

Vokiečių pramoninikai pirmą kartą gavo tokį didelį užsakymą. Jie nesitikėjo jo gauti iš komunistinės Kinijos.

—Indonezijos prezidentas Soekarno aplankė Pakistaną, apžiūrėjo jų laivyno bazę.

SEKRETORIUS MANO, KAD KOREJA PAJĖGS ATMUŠTI KOMUNISTUS

Atomo energijos tvarkytojas D. Lilienthal nesipriešina hidrogeno bombos gamybai

WASHINGTON, D. C., saus. 30 d. — Šiandien ryte sekretorius Dean Acheson prašė atstovų rūmų užsienio komitetą pakeisti anksčiau padarytą nutarimą ir skirti paramą Pietų Korėjai. Atstovų rūmai nutarė neskirti pinigų naujai sudarytai respublikai.

Sekretorius sako, kad šis nutarimas labai blogai atsilieps ne tiktai į Korėją, bet ir į visą pietų Aziją. Yra pagrindo matyti, kad Pietų Korėja sugebės atsispirti šiaurėje sudarytai komunistinei valdžiai. Naujai susiorganizavusi respublika dar nestpiri, bet josios ūkis jau pradeda tvarkytis. Komunistai kelis kartus bandė nuversti demokratinę vyriausybę, boikotavo rinkimus, organizavo perversmus, bet iki šio meto korėjiečiai vykusiai jiems pasipriešino.

Vyriausybė prašė kongresą skirti Korėjai 60 milijonų dolerių. Pinigai būtų naudojami karo metu išgriautam ūkiui atstatyti. Rusai visiškai atskyrė šiaurę nuo pietų. Tatai taip pat atsiliepia į ūkio reikalus. Acheson prašo komitetą rekomenduoti atstovams pakeisti nutarimą ir paskirti Korėjai prašomą sumą.

Sekretorius priminė atstovams, kad dar yra 103 milijonai atsarginių pinigų, savo laikų skirtų Kinijai. Sekretorius mano, kad dalimi šie pinigai galėtų dabar būti panaudoti Korėjai. Jis priminė JAV atsakomybę Korėjos respubliką organizuojant.

Manyta, kad komiteto nariai smarkiai klausinės Achesoną, bet pasakojama, kad klausinėjimas buvo lavai švelnus. Keli republikonai kėlė balsą prieš valstybės sekretorių dėl jo santykių su nuteistu Alger Hiss. Plačiai komentuoja Achesono padarytus pareiškimus apie Hissą.

David Lilienthal, atomo energijos reikalų tvarkytojas, šiandien pareiškė, kad jis nesipriešino ir nesipriešina hidrogeno (vandenilio) bombos gaminimui. Buvo pasakojama, kad Lilienthal smarkiai priešinosi naujai bombai. Jis esą pirma norėjęs dar kartą tartis su sovietų valdžia dėl atomo kontrolės.

Washingtono sluoksniuose vyrauja įsitikinimas, kad vandenilio bomba netrukus bus pradėta gaminti. Keli mokslininkai aiškiai pasisakė už bombos gaminimą. Kai kurie reiškia abejonių, ar tiktai nepavėluota. Jie turi pagrindo manyti, kad sovietų valdžia jau įsakiusi gaminti vandenilio bombą.

RUSŲ PASIENIO SARGAI ATŠAUKĖ MAŽĄJĄ BERLYNO BLOKADĄ

Kiniečiai tvirtina, kad komunistai ruošiasi Hainan salos invazijai, sutraukė 5,000 laivų

BERLYNAS, saus. 30 d. — Sovietų karo vadovybė šiandien atšaukė mažąją Berlyno blokadą.

Per 10 dienų pasienio sargai kliudė susisiekti su Berlynu. Ties Helmstedtu jau stovėjo 500 sunkvežimių, kurių rusai nepraleido į vakarų Berlyną.

Šiandien ryte tikrinimas buvo greitesnis, o vėliau rusai visai nosies nekišo į sunkvežimius. Sargai pasižiūrėdavo į šoferių parodytus dokumentus ir praleisdavo automobilius.

NESIAIŠKINO DĖL BLOKADOS ATŠAUKIMO

Sovietų karo vadai nieko nesako apie priežastis, privertusias juos atšaukti mažąją blokadą. Manoma, kad rusai keršijo už paimtą telefono įstaigą.

Rusai nieko neskelbė, kai pradėjo trukdyti susisiekimui su Berlynu, nieko jie ir šiandien nesakė, kai trukdymus atšaukė.

Yra pagrindo manyti, kad sovietų karo vadovybė norėjo išvengti ekonominių sankcijų prieš Rytų Vokietiją.

—Washingtone eina JAV, Didžiosios Britanijos ir Belgijos pasitarimai dėl uranijaus. Dabar JV moka po 200 dolerių už toną uranijaus. Manoma, kad ateityje mokės po 300. Dalis Kongo uranijaus bus siunčiama į Didžiąją Britaniją.

—Kinijos komunistai reikalauja, kad Tibeto vyriausybė sutiktų leisti "taikiai išlaisvinti" Tibetą. Komunistai reikalauja pasiųsti atstovus į Peipingą.

Rengiasi Hainan salos invazijai

TAIPEI, Formoza, saus. 30 d. — Kiniečių karo vadovybė skelbia, kad komunistai traukia jėgas Hainan salos invazijai.

Į Hainan vandenis komunistai sutraukė apie 5,000 įvairaus dydžio laivų. Jie rengiasi permesti į salą nuo 100,000 iki 200,000 karių.

Kiniečiai saloje turi 100,000 kareivių ir 90,000 kovoti pasiruošusių salos gyventojų. Kiniečių karo vadovybė mano, kad komunistams nepavyks pavergti salos.

APSUPTA SALOS PENKTOJI KOLONA

Gen. Hsia Yu-tsai tvirtina, kad Hainan saloj yra apie 15,000 komunistų partizanų. Jie yra susimetę salos šiaurėje esančiuose kalnuose. Pradžioje penktoji kolona gresė, bet dabar ji yra visiškai izoliuota ir naikinama.

Be to, Kinijos aviacija visą laiką apšaudo į Hainan sritį traukiamas jėgas.

Komunistai skelbia, kad jiems šiomis dienomis pavykę sunaikinti ir nuginkluoti dar dvi kiniečių armijas.

—Prancūzų finansų ministeris Maurice Petsche pasakė parlamentui kalbą. Kalbos pabaigoje jis neteko sąmonės. Vėliau jis atsigavo.

—FBI agentai, nenorėdami, kad V. Gubičev juos pastebėtų, pirmą kartą sąmoningai "pametė" jį ir Judith Coplon.

RAUDONASIS BALSAS LIET. TAUTINIŲ KAPINIŲ SUSIRINKIME

BRIDGEPORTAS. — Pereitą sekmadienį, sausio 29 d., Lietuvių Auditorijoje įvyko metinis lotų savininkų susirinkimas. Visi lotų savininkai buvo kviesti atsilankyti ir kartu atsinešti kvietimo laišką, kurį turėjo parodyti einant pro duris. Tačiau taip atsitiko, kad jau daugiau kaip pusė salės buvo pilna žmonių, kol pradėta laiškai tikrinti einant pro duris.

Importuotas Maskvos garbintojas išrinktas tvarkos vedėju

Pagal seną paprotį visuomet yra renkamas tai dienai tvarkos vedėjas. Tame reikale paprastai esti parodoma, kuri pusė kiek balsų turi salėje. Raudonieji pastato importuotą Maskvos garbintoją iš Pietų Amerikos, neseniai atvykusį didelį draugą Yokubką. Beje, jisai yra pirmininkas Andrulio Gynimo Komiteto. Žodžiu sakant, raudonesnių negali būti. Kaip jisai įsigijo loto savininko teises, neteko patirti. Antras kandidatas buvo dabartinis trustisų pirm. Tamkevičia. Yokubka 105 balsai, Tamkevičia 75. Betgi niekas neatsirado, kuris būtų paklausęs, ar visi esą salėje turi teisę balsuoti? Ar visi yra lotų savininkai? Ar buvo patikrinta, kad visi atsinešė laiškus? Nieko panašaus. Teko matyti vieną šeimą iš keturių, kurie turi pirkę tik vieną lotą. Tačiau visi keturi kėlė ranką, kada vyko balsavimas. Žinoma, tas reiškia naujos rūšies demokratiją pagal raudonąjį "progresyviųjį" žodyną.

V. Andrulis kandidatas į piknико komisiją—atsisako

Žmogus, už kurį jau yra užstatyta $5,000 kaucija už priešvalstybinį veikimą, dar drįsta dalyvauti viešai ir toliau diriguoti savo žalingą veiklą. Kaip žmonės pradėjo šaukti, kad kas bus, kai jo vardas pateks į kapinių protokolą ir po to jis bus išdeportuotas pas draugą Staliną, tada Andrulį, matyti, pagauna apmaudas, ir jisai atsiėmė savo kandidatūrą. Kada ėjo svarstymas, ar priimti pereito meto protokolą, tai Andrulis pasakė, kad pirma reikia atmesti tas dalis iš protokolo, kur pasakyta, kad trustisai aukojo $50 Lietuvos išlaisvinimui, "Sandaros" jubiliejiniam numeriui ir "Naujienų" jubiliejiniam numeriui. Girdi, esą tas reikalinga tam, kad "Vilniai" nedavę savo pasveikinimo. Ko gero, toji gerai organizuota armija taip ir nubalsavo. Ar visi turėjo teisę balsuoti, tai nebuvo niekad patirta nei patikrinta.

Tvarkos vedėjas

Yokubka, apyjaunis žmogus, gan iškalbingas, mandagus. Tačiau, užuot pritaikęs tvarkos vedimo taisykles (pagal Robert Rules of Order), vargšas gražiuoju prašė visus "tik draugai, prašau, nesikarščiuoti ir triukšmo nekelti". Bet kas iš kurio kampo užrėkia, kad uždaryti diskusijas, tai to ir užtenka. Ar jau balsuosim diskusijas uždaryti? Vargšas, mat, nežino, kad įnešimą diskusijoms uždaryti gali duoti tik iš eilės turįs balsą asmuo.

Tą susirinkimą turėtų atšaukti

Atsižvelgiant į visus netikslumus, tas susirinkimas turėtų būti atšauktas ir jo tarimai atmesti. Naujas susirinkimas turėtų būti kviestas laiškais ir visi atvykę patikrinti, ar turi teisę dalyvauti po vieną savininką nuo loto. Knygos yra vedamos ir visų lotų savininkų vardai tenai yra surašyti. Pereitas susirinkimas, tiesą pasakius, buvo "Vilnies", o ne Tautinių Kapinių. Kasdien varė savo propagandą per "Vilnį" ir ragino visus eiti, kad išgelbėjus raudonuosius trustisus Rimkų ir Skutą, esą, jiems gresiąs pavojus būti pašalintiems iš trustisų. Su tokiu humbugu suagitavo saviškius ir užvaldė susirinkimą.

Loto Savininkas.

Lietuvos miškininkai rekomenduojasi

Iš tremties gyvenimo čia atsikėlę gyventi buvo Lietuvos miškų tarnyboj įvairūs pareigūnai buvusius savo praeity darbus gražiai įrašo į savo vizitinę kortelę.

Jie susiorganizavę tuoj sumanė aprašyti, ką Lietuvoje jie veikė ir kaip veikė, kokį indėlį įdėjo į mūsų tautos ūkį. Tą savo sumanymą jau vykdo. Štai "Naujienose" jau kuris laikas, kaip diena iš dienos skaitome įdomiai parašytą jų darbų apžvalgą. Toji vertinga apžvalga vėliau išeis atskiru leidiniu; tai ir bus mūsų išeivijai Lietuvos buvusių miškininkų vizitinė kortelė. Iš jos mes žinosime, kas jie buvo, ką jie nuveikė.

Vasario 25 d. jie ruošia susipažinimo pobūvį su dviem paskaitomis.

Gražu ir kultūringa! Kitiems buvusiems Lietuvos profesionalams sektinas pavyzdys!

Štai buvę Lietuvos teisininkai galėtų daug ką pasakyti, o svarbiausia parašyti apie buvusį sudarytą Klaipėdos vokiečiams naciams teismą, kuris lyg išganga buvo Nuerenbergo tarptautiniam teismui, kuris pasmerkė vyriausius nacius ir kai kuriuos šio karo kaltininkus.

Čia atsikėlę Lietuvos gydytojai galėtų taip pat padaryti savo darbų apžvalgą. Neabejotinai gydytojai turi kuo pasirodyti. Buvo tokia jauki Lietuvos gydytojų draugija, kuri leido vertingą medicinos mokslo žurnalą "Mediciną". Ką nuveikė medicinos fakultetas, savo darbą vainikavęs puikia ligonine. Spėjame, kad Lietuvos gydytojai, čia apsigyvenę, pasirodys su savo vizitine kortele.

O mokytojai, kurie čia apsigyveno, savo buvusią profesiją veik visi iškeitė, ar neturi ką įrašyti į savo vizitinę kortelę? Inžinieriai jau visur organizuojasi, tai tenka laukti, kad ir jie pasirodys su darbų apžvalga, ką Lietuvoj nuveikė. Ir visi kiti profesionalai ir Lietuvos ūkinio gyvenimo darbininkai, kaip kooperatininkai ir kiti, turi ką įrašyti į savo vizitinę kortelę. Tėvynė mus įpareigoja pasisakyti, ką nuveikėm, o ateitis laukte laukia tų darbų apžvalgos.

Visai netikėtai ir nelauktai Lietuvos miškininkai, tie kukliausi veikėjai, visiems užbėgo už akių ir pasisako, ką jie veikę ir ką Lietuvoje palikę.

Dabar ateina eilė visiems kitiems eiti miškininkų pramintais takais, kitaip paklysim, dingsim be žinios. —a.

Hammond kuopa atsiuntė auką

SLA 273-čios kuopos nariai sausio 8 dieną nutarė paskirti iš kuopos iždo 10,00 dolerių Dr. Jono Šliupo paminklui statyti.

Mr. Joe Maksivitis minėtą Hammond SLA narių auką atsiuntė į Chicago. Kitos SLA kuopos neturėtų vėluoti, jei nori, kad būtų pastatytas didesnis paminklas.

Komiteto Iždininkas.

Lietuvių Kalbos Vadovas

Skubos keliu spausdinamas LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS Bielefeld spaustuvėj Vokietijoje. Dirba dvi darbininkų pamainos, organizuojama ir trečioji.

Knyga turės per 700 puslapių ir tik 2.50 dol. Paskubėkite užsiprenumeruoti. Pinigus pašto orderiais arba banko čekiais siųskite man.

JUOZAS AUDĖNAS
Generalinis Įgaliotinis,
14 Townsend Street,
Boston-Roxbury, Mass.

MŪSŲ KULTŪROS BARE

—Bostone veikia **Gabijos choras.** Dabar choras ruošiasi balandžio mėn. pasirodyti su operete "Čigonais".

—Lietuvių Kultūros Institutas leidžia **B. Brazdžionio redaguojamą, vaikams skirtą laikraštį "Eglutę".** Laikraštis išėjo Lawrence, Mass. Liet. Kultūros Institutas yra katalikų organizacija.

—Brooklyne N. Y. veikianti **socialdemokratų kuopa suruošė visą eilę paskaitų.** Paskaitos buvo ne vien tik Brooklyne, bet ir kitose vietose. Visur būta pasisekimo.

—Bostone suruoštas **literatūros vakaras sutraukė per 700 klausytojų.** Čia seniai kada nors tiek daug žmonių susirinkdavę. Literatūros vakare dalyvavo artistas H. Kačinskis, poetai B. Brazdžionis, S. Santvaras, Gustaitis ir kiti.

—Pittsburgh, Pa., **veikia Maironies meno ansamblis,** kuris žada pasirodyti vasario 16 d. šventės proga.

—Pittsburgho apylinkės **lietuvių draugijos turėjo bendrą tų draugijų atstovų suvažiavimą** įvairiems bendriems reikalams aptarti.

—Bostone vasario 16 d. iškilmių **meninę programą tvarkys muzikas Jeronimas Kačinskas.**

—Waterbury, Conn., **veikia lituanistikos kursai.** Kursų naudai buvo suruoštas koncertas.

—New Yorke įvyko laikraščio "Vienybės" koncertas. **Koncerte dalyvavo Lietuvos operos solistė Juzė Augaitytė, dainininkė S. Griškaitė, Ipolitas Nauragis, pianistė G. Leonienė, Banaičio vadovaujamas oktetas** ir kt.

—Bostone veikia **Pabaltijo draugija.** Draugijai priklauso lietuviai, latviai ir estai. Draugija ruošia tų trijų tautų mišrus koncertus ir paskaitas.

—Chicagoj gyvenąs visuomenė veikėjas, laikraštininkas Petras M. Kaitis buvo "Keleivio" namų statybai paskolinęs 100 dolerių, o dabar jis tuos pinigus paaukojo tam laikraščiui ir prašo jam iki gyvos galvos siuntinėti "Keleivį" ir jo kalendorių. Tai graži ir prasminga auka!

a. ✚ a.

WILLIAM VINCENT SAKAWICH
Gyveno 2100 W. 23rd St.

Mirė 1950 m. sausio 29 d., 12:30 val. ryto, sulaukęs 70 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Suvalkijoje, Punsko parapijoje.

Amerikoje išgyveno 58 m.

Paliko nuliūdę: žmona Lottie, pagal tėvus Lemanski; sūnus Henry W., marti Marie Sakawich; brolis Jurgis; pusseserė Ona Paplauskas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Liet. Piliečių Kl.

Kūnas pašarvotas Goettert kopl., 2046 W. 23rd Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtad., vasario 2 dieną, 9:30 val. ryte. Iš koplyčios į Šv. Povilo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Šv. Adalberto kapines.

Visi a. a. William Vincent Sakawich giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, Sūnus, Marti, Brolis Pusseserė ir Giminės.

Laidotuvių direkt. Goettert Funeral Home. Tel. VIrginia 7-7099.

BERNICE VALENTINE
(pagal tėvus Šidlauskaitė)
Gyveno 1440 S. Kenneth Ave.
Chicago, Ill.

Mirė 1950 m. sausio 28 d. 9:00 val. vakaro, sulaukusi 34 metų amžiaus. Gimusi Chicago, Illinois.

Paliko nuliūdę: vyras Charles, sūnus Charles Jr.; duktė Marilyn, tėvas Antanas Šidlauskas; sesuo Elizabeth Lutkus, jos vyras Joseph ir jų šeima; brolis Vincentas, jo žmona Frances ir jų šeima; uošviai Povilas ir Ona Valentinius ir jų šeima; dėdė Stanislovas Šidlauskas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas A. Petkaus koplyčioje, 1410 S. 50th Ave., Cicero, Ill.

Laidotuvės įvyks ketvirtad., vasario 2 diena, 8:30 val. ryte iš koplyčios į Šv. Antano parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Bernice Valentine giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Vyras, Sūnus, Duktė, Tėvas, Sesuo, Brolis, Uošviai, Dėdė ir Giminės.

Laidotuvių direkt. A. Petkus. Tel. Townhall 2109.

KOSTANTAS MOCKUS,
gyveno 5348 So. Wells St.

Mirė 1950 m. sausio 29 d., 3:15 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje Krupų kaime, užaugęs Papilės parapijoj. Amerikoje išgyveno 43 metus.

Paliko nuliūdę: mylima žmona Juzefa, pagal tėvus Kundrotaitė, duktė Ona Bates, žentas Randall, keturi sūnūs: Viktoras, Juozapas, Jonas, marti Harriet ir Petras, marti Lillian; 8 anūkai, pusseserė Marijona Stankienė ir jos šeima, pusbrolis Walter Zoris ir jo šeima, švogeriai, švogerka ir daug kitų giminių ir pažįstamų.

Priklausė prie Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo 39 kp. ir prie Chicagos Lietuvių Draugijos.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4606 So. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks trečiadienį, vasario 1 d., 8:30 val. ryto. Iš koplyčios bus nulydėtas į Švento Kryžiaus par. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Kostanto Mockaus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Sūnūs Duktė ir kit. Giminės.

Laid. Direkt. John Eudeikis, Tel. YArds 7-1741.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

ROCK OF AGES

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GRovehill 6-0142
★ ★ ★
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. PRospect 6-0099
3319 Lituanica Ave. YArds 7-1138-1139
Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YArds 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727
3 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LACHAWICZ IR SŪNŪS
Tel. Virginia 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

LEONARD A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED ST. 710 WEST 18th ST.
Telephone YArds 7-1911

ALFRED VASAITIS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. Olympic 1003

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės CHICAGOJE
Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO.
(Not Inc.)
119th St. ir Kedzie Ave.
WHOLESALE IŠDIRBYSTĖ
Paminklus pristatome į visas kapines arti, ar toli.
Telefonas: BEverly 8-3632

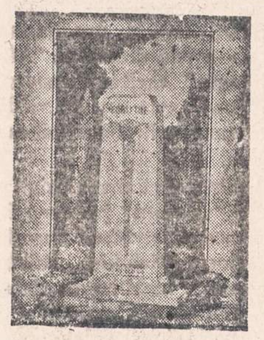

"Lietuvis"

Vietoje "Minties" ir "Mūsų Kelio" laikraščių, kurie sustojo ėję, nuo š.m. liepos mėnesio 15 dienos eina Vokietijoje, Memmingene, laikraštis "Lietuvis".

"Lietuvį" leidžia buvusieji "Minties" ir "Mūsų Kelio" leidėjai.

"Lietuvio" prenumeratos kaina Amerikoje mėnesiui 50 centų.

Norintieji turėti šį laikraštį prašomi išsirašyti jį per "Lietuvio" atstovą Amerikoje **Steponą Nasvytį, 4579 W. 157th str., Cleveland 11, Ohio,** prisiunčiant jo prenumeratą užsisakomam laikui.

Steponas Nasvytis.

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 So. Wentworth Ave.
Tel. STewart 3-2454 ir HUdson 3-2224.

GĖLININKAS
PETRO FLORIST
Gėlės mėgstantiems vestuvėms, bankietams, laidotuvėms, papuošimams.
ROY R. PETRO
5519 So. Harlem Ave.
Tel. REliance 5-0763
Residence: PArtsmouth 7-9020

URBA
Gėlės Mylintems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870.

AUKSINĖS ŠAKNELĖS

Auksinės šaknelės (Golden Seal) yra didelės vertės vaistas nuo kataro, baltųjų, sėklos nubėgimo, gimdos nuslugimo, akių uždegimo, nuo rožės, nuo drugio, nuo kepenų gedimo, nuo skilvio ir kitų vidurinių skaudulių, nuo sugedusios burnos. Auksinės šaknelės veikia tiktai nesveiką kūno dalį, kuri serga. Kitaip sakant, jos gydo visokias ligas. Ir tai ne mūsų pasakyta, bet taip sakoma visokiose daktariškose knygose. Puodukas sutrintų Auksinių šaknelių, gert po čerkutę kelis kartus per dieną, arba plauti sergančias kūno dalis. Svaras Auksinių šaknelių kainuoja $15.00. Perkant mažiau, uncija kainuoja $1.00.

ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
17-ti METAI
IŠ STOTIES
W.G.E.S.
1396 C.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:30 val. ryto
Lietuviškos Vakaruškos kas pirmadienį (14-ti metai) nuo 7 v. iki 8 v. vakare
Bile reikalu skambinkite:
REpublic 7-4807.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Kanados Lietuvių Žinios

TORONTO MENININKAMS

"Ištartas žodis niekada nepražūsta, o juo labiau jei jis baisus".

Kiek daug tų žodžių ir beprasmingai švaistomų išleidžiama, spausdinama ir skaitoma. Po to ginčai, rietenos. Dažnai dėl nesupratimo vienas kitą. Atrodo nėra nepatriotų, — darbai gi neparodo to.

Šiuo kartu tenka sustoti prie mažiausiai šaukiančių žmonių, o daugiausia duodančių lietuvio sielai — tai menininkų plačia to žodžio prasme. Čia be ginčo sutelpa ir randa bendrą kalbą tiek literatas, menininkas-piešėjas, artistas, muzikas, šokėjas ar solistas. Ar tik nebus jie didieji mūsų lietuviško išsilaikymo ir kovos šulai? Dažnai skurdžiose sąlygose dirba su nepaprastu užsispyrimu, tačiau su tikru užsidegimu, kurio nei pinigas, nei bauginimai nenustumia. Dar galvoje tebeterškia plieninės staklės ir mašinų dūzgimai, o jis jau sėdi ir kuria ar šokti mokosi, deja, ne vien savo "aš" patenkinimui, o žmonėms. Žmonėms, kurie bijo kalbų, kiti trūksta energijos ar gabumų, o dažniausiai pasitikėjimo. Ne visi prisimena — nepamiršk, lietuvi, kas esi ir kur eini.

Argi negražu, kai žmonės susiburia į vienetą ir pastato kokį lietuvišką veikalą. Ar čia žmonės neranda tikrojo peno savo sielai?

Neseniai torontiškių meno mėgėjų grupė pastatė Vaičiūno "Sudrumstą ramybę". Neveltui jų įdėtas darbas. Gražiai jis buvo sutiktas Toronte, o dar gražiau Hamiltone. Buvo malonu girdėti, kai iš visų pusių kalbėjo: "Tas gerai atlieka... gaila, vargšė taip kankinasi...". Momentais garsus juokas, — staiga mirtina tyla ir šiurpuliai pereina kūnu. Kodėl taurė sudužo? Kodėl moteris paslydo? Kodėl žodis kūdikis girtuoklį supurto, ir jis pradeda blaiviai galvoti? Deja, — kelio atgal nėra: žmonės jį nuklampino.

Šalia blaivybės namų—sukrypus landynė, o gerbėjų nemažiau. Kodėl nemažiau patamsio žmonių — sunku į tai trumpai atsakyti. Šiame veikale kaip tik ir stengiamasi parodyti žmonių klaidas, kuriose patys būdami kalti kaltina kitus ir neranda išeities.

Nenoriu nagrinėti veikalą, nemanau kalbėti ir apie aktorius. Svarbu tai, kad žmonės kultūringai sunaudoja laiką. Ne tik kad trumpam išsilaisvina iš sumašinėjančio žmogaus, bet ir gauna pastiprinimo savo lietuviškam būdui išlaikyti. O ar tai nėra mūsų pagrindinis tikslas — išsilaikyti ir išlaikyti lietuviškus papročius, kalbą ir meilę tėvynei.

Tikrai graži mūsų kalba, sena, savita, tačiau kaip greitai į ją brukama angliškų žodžių, ir tik "juokais". Tikrovė liūdnoka. Metus pabūvę Kanadoje, jau pralenkia vietos lietuvius savo kalbos darkymu ir tik... juokais.

Scenoje stengiamasi išlaikyti literatūrinė kalba. Jeigu ir ne pilnai išlaikoma, tai visgi ji yra tikrai lietuviška su tarmiškumais.

Ruošiama ir daugiau veikalų. Gražus reiškinys. Bus džiaugsmo, kritikos, pasimokymo ir vieta naudingai praleisti laiką.

Menininkai darbuokitės, o jūsų darbas atneš gražių vaisių mums ir tėvynei.

—Lon Greičiūnas.

—Canterbury dekanas Johnson patenkintas, kad Mao Tsetung sudavęs mirtiną smūgį JAV "imperializmui Kinijoje". Jis sako, kad JAV išleidusios 6 bilijonus dolerių gen. Chiang valdžiai palaikyti.

LLOYD NOLAN, garsus ekrano žvaigždė ir puikus šeimininkas, sako:

"Mano namuose žvaigždė yra

SCHENLEY

ji maistingesnė

. . . puikesnio skonio"

TIEK DAUG KOKYBĖS UŽ TIEK MAŽAI...

$3.94 4/5 qt. $2.48 pint

$1.26 1/2 pt.

GARDŽIUOKIS MAISTINGESNIU PUIKESNIU SKONIU IŠ SCHENLEY SENŲ DEGTINIŲ NAMŲ.

RARE BLENDED WHISKY 86 PROOF. THE STRAIGHT WHISKIES IN THIS PRODUCT ARE 5 YEARS OR MORE OLD. 35% STRAIGHT WHISKY. 65% GRAIN NEUTRAL SPIRITS. COPYRIGHT 1949. SCHENLEY DISTRIBUTORS, INC., N. Y. C.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS GAUTOS AUKOS IR KITOS PAJAMOS

Čia yra skelbiamos ALT skyrių, draugijų saryšių ir paskirų asmenų atsiųstos ALT Centrui aukos ir kt. pinigai, kurie yra gauti 1949 metų balandžio mėn. 17 d. ir 1950 metų sausio mėn 1 d. laikotarpyje.

California

Org. nario mokestis, Los Angeles, Calif. (B. Starkienė) $10.00
ALT skyrius, Los Angeles, Calif., (P. Žilinskas) $123.00
SLA 75-oji kuopa, Los Angeles, Cal. (P. Žilinskas) $25.00
Ant. Shilala, Los Angeles, Cal. $5.00

$163.00

Connecticut

Lith. Relief Committee, Hartford, Conn. (J. Leonaitis) $300.00
ALT skyrius, New Britain, Conn. (kun. J. J. Matutis) $50.00
SLA 50 aps. (J. P. Trečiokas) $50.00
Lith. Relief Committee, Hartford, Conn. (J. Leonaitis) $200.00
Frank Andrulionis, New Britain, Connecticut $100.00

$700.00

Florida

SLA 44-oji kuopa, Miami, Florida, (A. D. Kaulakis) $10.00

Illinois

ALT skyrius, Rockford, Ill (B. A. Deltuva) $107.75
J. Petraitis, Chicago, Ill. $1.00
M. Vaidyla (už knygas), Chicago, Ill. $14.00
Lietuvių Klubas, Chicago, Ill. (G. A. Nekrašius) $50.00
El. ir Jonas Deltuvos, Westville, Ill. $2.00
John Gustainis, Melrose Park, Illinois $300.00
Kupiškėnų Kultūros Dr-ja, Chicago, Ill. (K. Matekonis) $25.00
Juozas Lipskis, Chicago, Ill. $7.00
SLA 125-oji kp., Bellwood, Ill. (M. Šeštokas) $20.00
Lith. Red Rose Benevolent Club, Cicero, Ill. (P. Deveikis) $5.00
Krakiškių Draugiškas Klubas, Chicago, Ill. (Ant. Kondrotas) $15.00
Liet. Tremtinių Būrelis, Melrose Park, Ill. (J. Černius) $20.00
J. P. Kazakevičius, Chicago, $25.00
Liet. Demokratų Klubas, 9 sk., Chicago, Ill. (St. Dambro) $25.00
ALSD 4 kuopa, Chicago, Ill. (J. Kondroška) $25.00
Liet. Laisvės kovų dalyviai, Chicago, Ill. (M. Reklaitis) $85.00
Liet. Kult. Dr-ja, Rockford, Ill. (K. J. Barzdukas) $25.00
Liet. Kult. Dr-jos Moterų skyrius, Rockford, Ill. $10.00
K. Kodis, Danville, Ill. $10.00
District Savings & Loan Ass'n., c/o M. Vaidyla, Chicago, Ill. $25.00

$796.75

Indiana

Lake County ALT sk. E. Chicago, Ind. (Mrs. A. Nenis) $367.00
Dom. Ruke, Clinton, Ind. $5.00

$372.00

Maine

Liet. Pranciškonai, Kennebunk Port, Me. (tėv. Just. Vaškys) $25.00

Massachusetts

ALT skyr., Brockton, Mass. (C. K. Jurgeliūnas) $42.00
M. Krupavičiaus prakalbos, Worcester, Mass. (kun. A. Petraitis) $357.73
Benedict Jakutis, Cambridge, Mass. $24.00
Lith. Aid Ass'n., Worcester, Mass. (J. Dvareckas) $191.15
Liet. Pil. Klubo Komitetas, Lawrence, Mass. (M. Stakionis) $77.56
ALT sk., Bridgewater, Mass. (S. Deksnis) $26.60
P. Mankus, Blackstone, Mass. $20.00
Am. Liet. Pil. Bendrovė, Norwood, Mass. (Povilas Kručas) $50.00

$789.04

Michigan

Liet. Org. Centras, Detroit, Mich. (J. Pilka) $821.00
ALT Skyrius, Custer, Mich. (V. Martinaitis) $150.00

$971.00

Nebraska

ALT. Skyrius, Omaha, Nebraska (B. Dundulis) $19.45

New Jersey

Liet. Gelbėjimo Kom., Elizabeth, N. J. (J. Žilevičius) $800.00
Bayonne lietuvių kolonija (kun. V. Karalevičius) $150.75

$950.75

New Hampshire

BALFo 53 skyrius, Manchester, N. H. (P. A. Andrejūnas) $40.00

New York

ALT Skyrius, Binghamton, N. Y. (P. B. Balchikonis) $101.20
New Yorko Liet. Taryba, New York, N. Y. (D. J. Averka) $1,000
ALT Skyrius, Amsterdam, N. Y. (M. Kerbalis) $365.00
J. Grabauskas, Brooklyn, ... $10.00
K. Kriaučiūnas, New York, ... $5.00
Liet. Inž. ir Archit. Dr-ja, Ozone Pk., N. Y. (J. G. Sagewich) $5.00

$1,486.20

Ohio

LRKS Amerikoje, Cleveland, O. (J. Montvila) $15.00
ALT Skyrius, Cleveland, Ohio, (J. Kuzas) $238.54
ALT Skyrius, Akron, Ohio (A. Zdanis) $30.00
Liet. Tremt. D-ja, Cleveland, O. (V. Minkūnas) $25.00

$308.54

Pennsylvania

Fund to Aid Lithuanias Independence, Philadelphia, Penn. (adv. C. S. Cheleden) $47.00
Adv. S. C. Cheleden, Philadelphia, Pa. $15.00
Shenandoah lietuvių kolonija (kun. J. A. Karalius) $325.00
Plymouth lietuvių kolonija (kun. J. J. Kazlauskas) $492.42
Pittstono lietuvių kolonija, c/o M. Krupavičius $500.00
Mahanoy City liet. kolonija (kun. P. Česna) $50.00
Minnersville lietuvių kolonija (kun. K. Klevinskas) $95.00
SLA 192 kp., New Kensington, Pa. (J. J. Švipas) $5.00
Liet. Prog. Kl., Wilkes-Barre, Pa. (J. Stanislovaitis) $10.00

$1,539.42

Rhode Island

Providence lietuvių kolonija (kun. J. Vaitekūnas) $150.00

Washington

Juozas Kurtinaitis, Cle Elum, Washington, ... $20.00
John Passick, Hoquiam, Washington, ... $25.00

$45.00

VISO GAUTA $8,366.15

PASTABA: Čia pažymėtos sumos neapima aukų, tiesioginiai įteiktų Vis. Amerikos Lietuvių Kongresui New Yorke, kurios bus atskirai paskelbtos. Skliausteliuose yra pažymėtas siuntėja vardas.

Visiems maloniems aukotojams ir veikėjams tariame nuoširdų ačiū.

—ALT VYKD. KOMITETAS.

Čekų konsulai meta tarnybas

Chicagos čekų spauda praneša, kad dabar atsisakė būti Čekoslovakijos konsulas Ladislav Hudak, Marsely, Prancūzijoj. L. Hudak pareiškė, kad jis į Čekoslovakiją atgal visai nemano grįžti, nes jam su komunistine Čekoslovakija visai nepakeliui. Taip pat Alžyre Čekoslovakijos konsulas metė tarnybą ir į savo tėvų žemę nebegrįžta.

New Yorke Čekoslovakijos konsulato viena tarnautojų atsisakė toliau konsulate dirbti ir į Čekoslovakiją visai negrįžta.

Naujas sporto automobilis

Viena automobilių gamybos kompanija išleido visai naują sporto automobilį.

Tiksliau, tą naują automobilį tektų pavadinti ne sporto, o medžioklės ir tolimesniems, pavojingesniems ir blogiems keliams pritaikintą automobilį. Tokioms kelioinėms tas automobilis yra visiškai pritaikintas. Juo gali važiuoti keturi keleiviai, bet šiaip jis yra labai talpus ir turi visus tokioms kelionėms reikiamus patogumus. Čia yra įtaisyti sandėliukai maisto atsargoms, atsarginėms dalims, virvėms susidėti, kišenės šautuvams laikyti ir dar daug kitų smulkmenų numatyta, kas būtina sunkesnioms kelionėms.

Daugiausia apie Kanadą ir Lietuvą žinių duoda nepartinė ir nesrovinė—patriotinė

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

8-nių puslapių didelio formato savaitraštis, redaguojamas modernišku, Lietuvos laikraščių pavyzdžiu, būdu.

KAINA: Visur užsieniuose 3 doleriai 50 centų, Australijoje — 4 doleriai.

ADRESAS:

"Nepriklausoma Lietuva", 3A, Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada.

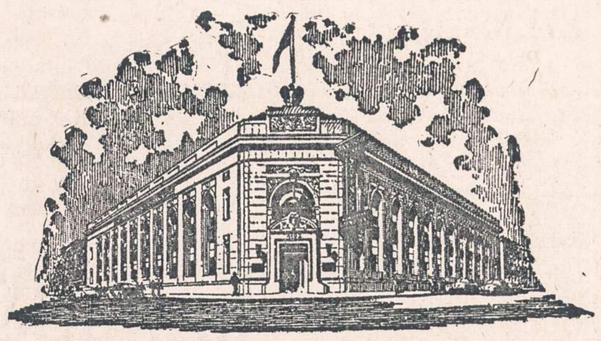

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

Namų Paskolos Už Žemą Nuošimtį

TAUPYK SAUGIAI . . . mes per 41 metus visiems išmokėjome ant pareikalavimo

Turtas virš 25 milijonų dolerių. Atsargos fondas virš 2 1/4 milijonų. U. S. Government Securities ir cash virš 12 milijonų.

CHICAGOS STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.

4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dieną, Ketvirtad. nuo 9 iki 8 vakare.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykit **BOROCYL OINTMENT.** Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamos nuo ekzema nudegimų ir kitų odos ligų. **Kaina $1.50.** Siųskit Money Orderį arba nuvykite į:

BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE CHICAGO 22, ILLINOIS.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

MEDIKALIŠKI BANDYMAI ĮRODĖ, KAD ŠIE VAISTAI PALENGVINA MĖNESINIUS

Moterų Skausmus

Ar jūs kenčiate nuo nemalonių moteriškų funkcijonalių mėnesinių apsireiškimų? Ar jūs kenčiate nuo skausmo, jaučiatės **nervuota,** silpna—tokiais atvejais? Tąsyk bandykite Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound pašalinimui tų simptomų! Vėliausi medikališki bandymai įrodė, kad šie vaistai gelbsti tokiais atvejais. Bile vaistinėj.

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

GEORGE ALLEN
Gitaros Modernios Pamokos
- Pradiniem arba Pažengusiem Studentam.
- Privačios Pamokos Dieną, Vakarą
- Mokomos Visos Muzikos Rušys

Studio Kmb. 442, Lyon & Healy Bldg.
64 E. JACKSON — GR 7-0112

Su malonumu pranešame, kad Dabar Mes Gaminame Tikrą

ITALIAN PIZZA PIE

Pagaminta Eksperto kepėjo ir šio skanaus Pizza dirbėjo. Iškepa šviežių kol Jūs laukiate. Valgykite čia arba parsineškite į namus specialiose šilumą palaikančiose dėžėse Taipgi galima gauti Alaus, Vyno ar Likiero.

Peacock Wine & LIQUORS
CO 4-9395
13 West 115th Street.
Umberto C. Vittorelli (Venzia)

Budrikas turi T. V.

Televizijos setus
Pristato už žemas kainas.

RCA VICTOR
RAYTHEON
DUMONT
PHILCO
ZENITH
ADMIRAL
WESTINGHOUSE
GENERAL ELECTRIC
TRAVELER

ŠIMTAI PASIRINKIMUI. LENGVŲS IŠMOKĖJIMAI

Maži radijai po $14.95 ir aukščiau. Didelė nuolaida duodama dabar prieš inventoriaus išpardavimą rakandams, refrigeratoriams skalbiamoms mašinoms, pečiams.

Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki vėlumos.

JOS. F. BUDRIK
INC.
3241 S. Halsted Street

WCFL, 1000 kil., AM ir FM. Atsukite savo radiją sekmadienį 5:30 popiet. Išgirsite gražią programą lietuviškų dainų ir muzikos. Leidžiama Budriko.

BAIKITE SAVO KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2—($1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritis bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 5—($1.25)—nuo galvos slogos. Ši arbata turi cininos žievės ir tuoj veikia.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 12—($1.25)—nuo kosulio ir krūtinės užsikimšimo. Labai veikli ir vaikams galima saugiai duoti.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—$1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic SALVE— ($1.00)— duoda STEBĖTINUS rezultatus, kai vartojama nuo neuritis, sciatica, reumatizmo ir arthritis, krūtinės, nugaros skaudėjimo ir užsikimšimo. Reikia trinti raumenis nuo drebulio slogų ir šaltų kojų. Staiga susi geria į odą ir ilgai laikosi šilimą Švelnina ir akstina kraujo apytaką, tokiu būdu išblaško kūn susirinkusius nuodus.

Ateikite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose aptiekose arba Wieboldt krautuvėse

Z. G. STANIS COMPANY
2822 Archer Ave.
CHICAGO 8, ILL.

Skaitykite "N-nas"

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas.

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus.

Važiuoju į namus.

Valandos: nuo 10 ryto iki 7:30 v. v. Seredomis uždaryta, o Nedėlioj pagal sutartį.

Daugelyje atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373.

DR. E. MARKUNAS
Lietuvis Optometristas
3859 SO. WESTERN AVE.
Valandos: nuo 7 iki 9 vak. Kasdien
Trečiadienį popiet pagal susitarimą
Ofiso telefonas WAlbrook 5-6859
Rez. telefonas: WEntworth 6-4568

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5—4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien, išskiriant ketvirtadienį 9eš. 11—3

Dr. Kazimieras
MICHEL

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos turi modernius instrumentus akių bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių ryrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel—nieko nekainuos.

Antras aukštas.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val vakaro
Geras patarnavimas.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1828
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street
Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. p. p.

DR. A. MICHEL

OPTOMETRISTAS
Silpnos ir pažeistos akys turi būti tuojau pataisytos
Akių silpnumas yra gamtos pasarga, Vartojimas kreivų ir nepritaikintų akinių, nėra sveika jūsų nervams arba akims. Šis patarnavimas veltui.
jos turi būti tuojau prižiūrėtos.
Dr. A. Michel visiškai išegzaminuos jūsų akis, paaiškins ir patars jums apie jūsų matymo problemas.
Kreivas akis pataisoma.
Akiniai rūpestingai pritaikomi.
3201 WEST 63rd STREET
Pietvakarų kamp. 63rd ir Kedzie.
antras aukštas
Telefonas: WAlbrook 5-6118.
Ofisas atdaras kasdien 9:30 val. ryto.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, ALSTYBININKAI MOKSLININKAI

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos nieši ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkit LEGULO Ointment. Jų gydomos vpatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50 Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse arba atsiųskite money order į:

LEGULO, Department J
4847 W. 14th St. Cicero 50, Ill.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Hasted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$7.00 per year in Canada
$7.00 per year outside of Chicago
$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$9.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Vienam mėnesiui	.90

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	4c.
Savaitei	.25
Mėnesiui	.90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:

Metams	$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	2.00

Užsieniuose:

Metams	$10.00
Pusei metų	5.50
Trims mėnesiams	3.00

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Antikomunistinis Sąjūdis

Pereitą savaitgalį New Yorke įvyko labai būdinga konferencija, kurią sušaukė Amerikos legionas. Konferencijos vyriausias tikslas buvo sukurti patvarią organizaciją, kuri pagaliau imtųsi tinkamų priemonių kovai su komunizmu.

Vadinamoji "All-American Conference" buvo laikoma Astor viešbutyje ir tęsėsi dvi dienas. Legiono vyriausias vadas George N. Craig ragino visus ištikimus Amerikos žmones remti antikomunistinį sąjūdį.

Konferencija prieėmė rezoliuciją, kuri griežtai pasisako prieš komunizmą kaipo didžiausią pasaulio taikos priešą bei didžiausią pavojų šio krašto demokratinei santvarkai. Rezoliucija teigia, kad komunizmas, kaip jis reiškiasi šioje šalyje, nėra ekonominė arba politinė filosofija, bet susiveda prie svetimos valstybės diriguojamo sąmokslo nuversti šio krašto valdžią. Komunizmas jėga siekiasi nuversti konstitucinę valdžios formą. Jis siekia to nedoro tikslo apgaulės ir melų pagalba, skleisdamas piktą propagandą, kad sukiršytų vieną klasę prieš kitą, vieną rasę prieš kitą ir vieno tikėjimo žmones prieš kito tikėjimo žmones.

Konferencijoje dalyvavo įvairiausių organizacijų atstovai, kaip antai: CIO, Amerikos Darbo Federacijos, Amerikos medikalės draugijos, Laisvės sąjungos, tikybinių organizacijų ir t.t. Dalyvavo taip pat ir keli senatoriai. Apskaičiuojama, kad organizacijos, kurių atstovai dalyvavo konferencijoje, priskaito apie 50,000,000 žmonių.

Šiandien niekam nėra paslaptis, kad komunistai yra niekas daugiau, kaip tik svetimos valstybės agentai. Jų veikimą nustato Maskva. Jei kurie jų bando savarankiškai tvarkytis ir neboti Maskvos direktyvų, tai jie tuoj yra ekskomunikuojami ir apšaukiami titoistais arba trockistais.

Reikia tikėtis, kad antikomunistinis sąjūdis, kuris gimė minėtos konferencijos pasėkoje (susidarė pastovus komitetas sąjūdžiui vadovauti) sugebės rimtai kovoti su komunizmu bei išaiškinti žmonėms jo tikruosius siekimus.

Elektorių Kolegija

Kaip žinia, Amerioks prezidentą (ir viceprezidentą) formališkai išrenka vadinamosios elektorių kolegijos. Kai yra renkamas prezidentas, tuo pačiu metu kiekvienoje valstybėje yra renkama ir elektorių kolegija. Elektorių yra renkama tiek, kiek toji valstybė iš viso renka kongresmanų ir senatorių. Kuri partija valstybėje surenka daugiau balsų, toji ir laimi rinkimus, atseit, išrenka visus elektorius. Dažnai pasitaiko, jog laimėjusios partijos dauguma yra visai maža, tik keliais tūkstančiais prašoka kitą partiją. Bet nežiūrint to, pralaimėjusi partija neišrenka nė vieno elektoriaus. To dėka gali atsitikti taip (ir kartą taip atsitiko), kad į prezidentus gali patekti kandidatas, kuris viso krašto rinkimuose gauna mažiau balsų, negu jo oponentas! Štai kaip tai gali atsitikti: sakysime, kai kuriose valstybėse viena ar kita partija surenka labai daug balsų, o kitose — balsai beveik per pusę pasidalina. Tokiu atveju gali pasitaikyti taip, kad mažiau balsų surinkusi partija gali laimėti daugiau elektorių. Jei keliose valstybėse ta ar kita partija surenka ir labai daug balsų, tai tie balsai išrenka tik tiek elektorių, kiek yra nustatyta. Tuo tarpu, jei kitose valstybėse rinkimus pralaimi ir visai nedidelė balsų mažuma, tai ten ji neišrenka nė vieno elektoriaus.

Elektorių kolegijos po prezidentinių rinkimų susirenka sausio 2 d. ir praveda balsavimus. Tos kolegijos susirenka kiekvienos valstybės (steito) sostinėje. Balsavimų rezultatai yra pasiunčiami į Washingtoną ir perskaitomi Kongreso rūmuose bendrame kongresmanų ir senatorių posėdyje.

Prezidento ir viceprezidento rinkimo būdas jau per daugelį metų buvo kritikuojamas. Kritikai nurodinėjo, jog kada nors gali pasikartoti tai, kas atsitiko 1876 m., kada elektorių kolegijų republikonų kandidatas Hayes buvo išrinktas prezidentu, nors jis mažiau gavo balsų, negu demokratų kandidatas Tilden. Tačiau daug buvo kalbama, bet nieko nedaroma. Bet štai dabar pasimota elektorių kolegijos rinkimus pakeisti ta prasme, kad mažiau balsų gavęs kandidatas nebegalėtų būti išrinktas prezidentu. Šiandien senatas svarstys rezoliuciją, kuri siekiasi pataisyti konstituciją. Konstitucijos pataisymo rezoliucija siūlo elektoriams rinkti proporcionalį rinkimų būdą. Pagal tą projektą, viena partija negalės visos valstybės elektorius laimėti. Surinkusi daugiau balsų partija, prisilaikant proporcionališkumo, laimės tik daugiau elektorių, tai ir viskas. Tuo būdu pavojus, kad mažiau surinkęs balsų kandidatas gali tapti prezidentu, bus pašalintas.

Galima tikėtis, jog senatas rezoliuciją priims. Ir jeigu ji vėliau neužklius kur kitur, tai sekami Amerikos prezidento rinkimai bus pravesti pagal naująją tvarką.

NEDŽIUGIOS STALINO SUKAKTUVĖS

Titoizmas Norvegijoje ir Prancūzijoje. — Masinis kompartijų skilimas Europoje. — Penktosios kolonos sunkiai beišsiveržia

Po įvykių Norvegijoje, kur šiandien egzistuoja jau dvi kompartijos ir abidvi tvirtina esančios "vieninteliai teisėtos", naujos sensacingos žinios iš visų ligšiolinių stipriausių komunizmo bastijonų Vakarų Europoje pareina iš Prancūzijos. Prancūzų kompartijos centro komitetas jau viešai pripažino, kad (toje partijoje) trūksta kovinės dvasios, kad nenusisekęs generalinis streikas, kad pasireiškusi titoistų ir agentų infiltracija, prieš kurią nesimatą griežtos kovos, ir kad esą nukrypimų nuo partijos ideologinės linijos. Grasinama pašalinimais iš partijos ir net viešai minimi tokių "nusikaltėlių" vardai. Nebeslepiama galimybė, kad gali įsisteigti antra konkurencinė kompartija; tokios centras jau esąs Jugoslavijos atstovybėje Paryžiuje. Tas naujos partijos branduolys turįs jau ir savo spaudos organą "Franctireur".

Žinantiems padėtį ta selinanti krizė prancūzų kompartijoje seniai jau nebebuvo paslaptis. Prancūzijos kompartija jau kuris laikas rodė savotišką dvasinę nepriklausomybę nuo Maskvos. Pav. prancūzų "futuristas" dailininkas Picasso Maskvoje prakeiktas dėl jo meno "išsigimimo", o čia Prancūzijoje komunistų vis tebelaikomas didžiausiu menininku. Prancūzų mokslininkai ir gamtininkai bei istorikai, priklausą kompartijai, reiškia nuomones, kurios Maskvos supratimu yra stačiai "herezijos". Atrodo, kad aukščiausias laikas pradėti pagrindinį valymą, kitaip visas partijos instrumentas gali visiškai atšypti.

Ligšioliniai "nukrypimai," kurių vienas ryškesnių buvo prancūzų kompartijos žurnalo "Europa" direktoriaus Jean Cassou kelionė į Jugoslaviją pas Tito, jau nebesiriboja siauru intelektualų sluogsniu. Opozicinės srovės jau pradeda apimti ir plačias komunistų mases. Prie apygardų, kurios kritikuojamos partijos centro komiteto rezoliucijoje, priklauso Paryžiaus, Marsellio, Liono ir Bordo apylinkės. Teismai prieš tokius žymius rytų Europos komunistų vadus, kaip vengrų Rajk ir bulgarų Kostov, kurie buvo nuteisti ir pakarti, iššaukė Vakarų Europos komunistų tarpe didelį nerimą. Generalinių streikų parolės, iš kurių aiškiai buvo numatomas Maskvos užsienių politikos siekimas, turėjo tokias pat pasekmes. Dėl gausingų pasitraukimų ir pašalinimų Prancūzijos kompartijos vietinės grupės nepaprastai sutirpo. Komunistų dienraštis "Humanite", buvęs antras didžiausias Paryžiaus dienraštis, neteko didesnės pusės skaitytojų ir šiandien leidžiamas su nuostoliais.

Valymo prancūzų kompartijos vadovybė negalės išvengti. Apie Thorezo pozicijos susilpnėjimą plačiai tebekalbama. Jei jo vietoje tikrai atsistos tokia figūra, kaip Andre Marty, bus aišku, kad ir Prancūzijoje senieji komunistai, dar turėję kiek patriotizmo jausmo, yra pakeičiami siaurakakčiais doktrinieriais, kurie nieko kito nenori žinoti, kaip tik griežtai vykdyti iš Maskvos gaunamus įsakymus.

Tokiai padėčiai esant ypatingai buvo įdomu sekti pasiruošimus kompartijose Stalino 70 metų sukaktuvėms. Padėkos adresai, nutarimai "savanoriškai apsidėti didesnėmis darbo normomis", atsišaukimai su kiek begalima žymesnių asmenų parašais ir demonstracijų ruoša jau daug savaičių prieš jubiliejaus dieną pripildė komunistinių laikraščių puslapius, kuriame pasaulio kampė jie beišeitų. "Manchester Guardian" pastebi, kad visas tas "tom-tom" negali nuslėpti prasidėjusio stalininės gadynės aptemimo. Visos tos pompos tikslas esąs, kol Stalinas dar gyvas, jo vardą panaudoti komunizmo pastato išorinei išvaizdai pazalatyti.

Tačiau vargiai tas zalatijimas ką bepadės. Kaip tik tokios žymios "šventės" metu, kaip paties Stalino sukaktuvės, viena komunizmo pozicija griūva po kitos. Tito jau šiandien nebėra vienas. Kai Louis Aragon, žymiausias Prancūzijos poetas, ryšium su Rajko teismu apsilankė Budapeste, tai vengrų komunistams buvo duotas nurodymas, kad nėra reikalo dėl Vakarų Europos komunistų vadų perdaug sielotis, nes jie vieną dieną gali visi pavirsti titoistais.

Komunistų krizė yra pasitikėjimo krizė. Maskva nebepasitiki Vakarų komunistų klusnumu ir Vakarų komunistai iš savo pusės pradėjo abejoti, ar jų interesai besiderina su Sovietų Rusijos interesais. Visas Stalino garbinimas yra tik dar vienas didelis žingsnis tokiems abejojimams padidinti.

Erezija stalinistų tikėjime

Vienas amerikietis žurnalistas neseniai Staliną pavadino rusų komunizmo "popiežium", o Tito Liuteriu. Atrodo, tikrai istorija sukasi ratu, kad ir ne iš to paties galo. Tiesa yra, kad Stalinas nori būti — ir savo išpažintojų yra vadinamas — "neklaidingu" laikinuoju ir amžinuoju Lenino vietininku, kad stalinizmo-leninizmo "doktrina" visiems tikintiems komunistams yra neabejojama "tiesa", kad visi kad ir mažiausiai susvyravę ta "tiesa" yra laikomi "eretikais" ir kaip tokie žiauriausiais inkvizicijos metodais likviduojami ir t.t.

Vaizdui papildyti bereikėjo "reformacijos", na, ir ją jau turime Tito ir "titoizmo" pavidale.

Apie tą 20 amžiaus Liuterį Winnipego *Free Press* straipsnyje "The Heretics" rašo: Maršalas Tito matyti yra labai tikras savimi. Tuo tarpu, kai daugelis europiečių ir amerikiečių bauginasi, kad jau rytoj rytą Rusija gali pradėti žygiuoti per Anglijos kanalą, jei ji tik jaučiasi pasiruošusi pasauliniam karui, tai Jugoslavijos diktatorius, turėdamas savo pasienyje dideles Rusijos karo jėgas, pradėjo kalbėti lyg žmogus, kurs neturi pagrindo baimei.

Jis jau nebesitenkina savo tautinių planų gynimu nuo Rusijos kišimosi. Naujausiai jis pasišovė būti vienintelių tikruoju komunizmo pranašu ir skelbti, kad Rusijos komunizmas yra erezija, Markso revoliucijos išdavimas. Jis perkelia ideologinį karą per kalnus į pačią Rusiją. Jis pradeda savotišką Markso bažnyčios reformaciją.

Tatai skelbiama Tito organe "Kommunist", kurs paskelbė, kad Politbiuro nariai yra nukrypėliai (deviacionistai) nuo tikrojo komunizmo ir valdo "socialistinei bendruomenei neįtikėtinu" būdu.

Kai Vakarų pasaulio demokratai kritikuoja Rusijos politiką, tai Rusijoje ir jos satelitiniuose kraštuose tokią kritiką galima paprastai nustumti šalin, kaip kapitalistinių karo kurstytojų bei piktadarių šmeižtus ir t.t. Tačiau dabar matome spektaklį, kur tikras grynakraujis komunistas, buvęs Stalino draugas, vienas rinktinių marksistų, pareiškia, kad Rusijos komunizmas nebėra joks komunizmas. Tai yra Markso iškraipymas, kaip Vakarų pasaulis ir įtardavo.

Kai Tito šitaip kalba, jo žodžių nebegalima paprastai numesti šalin, ir tie žodžiai daro Rusijai rimtų nuostolių visoje Europoje. Satelitų kraštuose titoizmas vis dar turi stiprių šalininkų, nors daugumas tokių buvo likviduota, Prancūzijoje ir Italijoje komunistų partijos, jų pačių viešu prisipažinimu, yra plačiai užkrėstos Tito nuodais vien dėl to, kad kai kurie Italijos ir Prancūzijos komunistai pirmoje eilėje yra italai ir prancūzai ir tik antroje eilėje Rusijos iškamšos.

Tai yra tik naujausias įrodymas, kaip sunku yra tokiai tautai, kuri kėsinasi kontroliuoti Europą. Laikui bėgant tie sunkumai didės. Jei Stalinas dar abejoja, jis gali su sau nauda pastudijuoti Napoleono, kaizerio Wilhelmo ir Hitlerio karjeras...

Tuščios pastangos. Napoleonas ir kaizeris Wilhelmas buvo *tik* imperialistai, o Hitleris ir Stalinas abudu yra ir imperialistai ir savotiškos demoniškos "religijos" "pranašai". Jiems pavyzdžiu labiau tiktų Mahometas. Visi, kas nėra mahometonai, yra "giaurai šunes" ir kaip tokie turi būti likviduoti. Matėme, kiek vargo buvo ir kiek kainavo, kol Hitleris, lyg koks demonas, sulenktas savo požemyje susidegino. Ne kitaip ir ne kitokiomis priemonėmis ir Stalinas tegalės būti priverstas susideginti.

—*J. Pr.*

Mirė Dr. Gustav Krupp

Stambiausias karo reikalams ginklų gamintojas, mirties pirkliu pramintas, Dr. Gustav Krupp mirė sulaukęs 79 metus Essene, V. Vokietijoje. Jis turėjo būti tarptautinio tribunolo Nuerenberge teisiamas, bet vėliau atsisakyta jo bylą nagrinėti. Dr. Gustav Krupp savo metu daugiausia yra padėjęs Hitleriui įsigalėti, tai yra jis nacių veikimą finansiškai parėmęs. Jo sūnus Alfred nuteistas 12 metų kalėti. Tėvas tik todėl išvengė sūnaus likimo, kad turjo gydytojų pažymėjimus, kad sunkiai sergąs, tai jo byla kuriam laikui buvo atidėta ir atidėliojama.

1923 metais Prancūzijos teismas Dr. G. Krupp buvo nuteisęs 1 metų kalėti ir 100 milijonų markių pabaudos sumokėti. Pabaudą sumokėjo, bet kalėjo vos kelis mėnesius.

Kruppo tikroji pavardė yra Gustav Halbach; kilimo iš Olandijos. Jis vedė Bertą Krupp, vieną iš turtingiausių tais laikais moterų, ir perėmė žmonos pavardę, tai yra Krupp. Jo tėvas, sako, buvęs Vokietijos diplomatas Amerikoj ir Gustav Krupp gimęs Philadelphijoj. Esą, jo dėdė gyvenęs Amerikoj ir buvęs JAV generolu.

LIETUVOS GIRIŲ MILŽINAI

K. SCESNULEVIČIUS

(Tęsinys)

MIŠKŲ DEPARTAMENTAS BOLŠEVIKŲ OKUPACIJOS METU (1940—1941)

Rašo *M. Jameikis*

Nemažai darbo miškų valdyba turėjo su skundais, kurių gaudavo daugiausia iš CK VKP(b). Net specialus inspektorių kadras buvo sudarytas, kurie be pertraukos keliavo iš girininkijos į girininkiją, iš urėdijos į urėdiją. Iš tikrųjų tai buvo iš degtuko priskaldyti vežimai ir piktos valios žmonių darbas, nevertas to paties popieriaus gabalo, ant kurio buvo jie surašyti. Bet kadangi CK reikalaudavo tyrimo rezultatų, tai reikėjo tyrinėti. Skundėjų už nepamatuotus skundus nebuvo kam bausti, nes valdžia tokį darbą skatino ir inspiravo, norėdama iššifruoti tariamuosius liaudies priešus.

5. *MEDIENA RAUDONAJAI ARMIJAI*

Atrodo, kad praplėsta medžio pramonės gamyba turėjo aprūpinti visokias atsirandančias medienos paklausas. Bet toli gražu taip nebuvo. Karinės organizacijos centras Pribovo (Pabaltijo karinė apygarda), šalia milžiniškų užsakymų piauto medžio, nuolatos lankėsi miškų valdyboje su reikalavimais neapdirbtos medienos, ir kai pagaliau miškų valdyboje patirdavo, kad ji dėl nepakankamo skaičiaus darbininkų negalėsianti reikalavimo įvykdyti, tai tie ponai maloniai sutikdavo savo jėgomis nusikirsti, o miškų administracija turinti iškirstų medžių tūrį apskaičiuoti. Bet toks susitarimas tegaliojo tik valdybos viršininko kabinete. Faktinai miške, ypač pasienyje, šeimininkavo raudonarmiečiai ir vežėsi iš kirtimo vietų nematuotus rąstus, nes miškų administracijai dažniausiai buvo draudžiama ten lankytis.

Panašūs reiškiniai kartojosi veik visoje Lietuvos teritorijoje ir kai miškų valdyba, pasitarusi su Maskvos instruktoriais, kreipėsi intervencijos į CK VKP(b), tai pastarasis pranešė, kad tai yra laikino pobūdžio reiškinys, ir kai kariniams pratimams nebus reikalingi tie miškų plotai, tai miškų valdyba galės apskaičiuoti nuostolius ir patiekti sąskaitas karinio atsiskaitymo įstaigoms. O kai buvo joms patiekiami atsiskaitymui aktai, sąskaitos, kur karinės vadovybės nebuvo parašų ir, svarbiausia, antspaudo, tai jie grįždavo neapmokėti, su patarimiu gauti parašus ir antspaudas. Kariniai jų daliniai keliaudavo iš vienos vietos į kitą, o teirautis dalinio pavadinimo buvo pavojinga, nes bematant besiteiraująs galėjo būti įtartas šnipinėjimu. Po tokio apkaltinimo jis apskritai galėjo daugiau saulės šviesos ir nematyti. Taip žūdavo didžiausios sumos nuostolių niekais, o Lietuvos miškai mažėjo ir retėjo.

6. *GYVENTOJŲ PAKLAUSOS TENKINIMAS*

Miškų Departamentas nepriklausomo gyvenimo metais apie 70% kertamo miško skirdavo vietos paklausai tenkinti, o dabar, nors buvo kertama daugiau kaip dvi metinio kirtimo sąmatos, gyventojams veik nieko nebuvo skirta. Tefiguravo naujakurių, kurie buvo gavę iš bolševikinio žemės fondo, pozicija, bet tam reikalui medienos perleidimas ėjo labai lėtai. Miškų valdyba savo įsipareigojimus galėjo atlikti žymiai skubiau, bet kadangi paliepimai medienai gauti turėjo ateiti iš vykdomų komitetų, o prieš tai pereiti ir vandenį ir ugnį, tai ši biurokratija ir buvo sukombinuota, kad tik kaip nors užvilkinus naujakurių įsikūrimą. Buvo numanu, kad žemės reforma buvo vykdyta propagandiniais sumetimais. Artėjant pavasariui, paaiškėjo, kur buvo šuo pakastas, kai komunistinis aktyvas pradėjo propaguoti kolektyvių ūkių steigimą. Kiek pamenama, naujakuriai buvo skaičiuojami dešimtimis tūkstančių, o gavusių medienos trobėsių statybai — dešimtimis ar šimtais. Iškilęs karas komunistų užsimojimus sutrukdė.

Nepriklausomo gyvenimo metu kuro problema kėlė rūpesčio, nes pasenusio tipo krosnys ir pažangėjąs žemės ūkis reikalavo daug. kuro. Bolševikai šį klausimą sprendė "racionaliai" — neduoti pakankamai malkų. Kai su kuro normų projektu buvo lankomasi CK VKP(b) pritarimo gauti, tai "draugas" sekretorius Šiupikov (Maskvos rusas) į mėginimus įrodyti, kad normos permažos, pareiškė: "Dabartinėmis, ne visai normaliomis, sąlygomis reikia susiveržti. Ir Sov. Rusijos piliečiai (gražd̃ane) nuo daug ko atsisako. Be to, reikalinga kantrybė, kol ateis anglys iš Donbaso."

Kariuomenė savo reikalams reikalavo labai daug malkų. Kai buvo priminta, kad mūsų kareivinės gali būt šildomos akmens anglimis, tai atsikirsdavo, kad jie malkomis ir nekūrensią, kai ateisiančios anglys iš Donbaso.

Pasirodė Kauno stotyje anglies transportai, bet visų stebinčių dėmesį atkreipė išsiuntimo stotis, tai buvo Leningradas. Paaiškėjo, kad tai Silezijos anglis per Daniciją-Leningradą patekusi Lietuvon. Girdi, iš Donbaso pertoli ją vežti. Vadinasi, CK VKP(b) "sekretoriaus" teigimas, kad Lietuvoje laukiama Donbaso anglis — tušti sapaliojimai.

7. *KIEK BOLŠEVIKMETYJE IŠKIRSTA MIŠKO*

Miškų valdyba buvo įpareigota plane numatytą medienos kiekį, paruoštą sortimentais, realizavimo tresto (Sbyttrest) nurodytoms įmonės perduoti, o tolimesniu medienos likimu turėjo rūpintis jos gavėjas. Visas eksploatuojamas miškas buvo kertamas ūkio būdu, tad miškų valdyba ir miškų administracija turėjo nemaža rūpesčio su darbo jėga, vienok gyveną netoli miškų ėjo miškan dirbti dėl baimės, nes nedirbti buvo pavojinga. Vienur kitur (Vilniaus krašte) buvo bepradedą reikštis komunistinės soclenktynės, nes tenai daugiau buvo rusiškų agentų, tačiau nepriklausomos Lietuvos teritorijoje panašių išsišokimų nebuvo, vadinas, darbininkija nepritarė raudonųjų užsiangažavimui.

Kad ir sunkiai, bet 1940-41 m. kirtimo sezone miškų valdyba su talkininkais — įvairiais kariniais daliniais — iškirto per 6,000,000 ktm. Galima būtų tą skaitlinę smulkiau pavaizduoti, tačiau nuo to iškirstas kiekis nesumažės. Tai tik vienų metų šeimininkavimo pavyzdys.

(Bus daugiau)

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

RAŠTIJA PAVEIKIA

Tautos kalbai išlaikyti gelbsti raštija, lygiu būdu raštija gelbsti keisti ar darkyti kalbą. Raštija gali veikti teigiamai, kai rašoma grynesnės kalbos išlaikymui, ir atvirkščiai — neigiamai, kai lietuviški žodžiai išmetami, o tarptautiniai jų vietoje dedami.

Laikraštija paprastai neatstovauja visai visuomenei, o tik dalelei rašančiųjų. Iš skaitytojų labai retas rašo kad ir opiais dienos klausimais, nors toli gražu nesutinka su daugelio rašančių mintimis, daugiausia — rašymo būdu. Vieni, kad ir moka, nesima rašinėti, kiti moka bet nedrįsta pareikšti savo mintis. Tokiu būdu būrelis rašančiųjų nulemia kalbos kryptį prieš daugumos valią.

Dažnam skaitytojui svetimi žodžiai tiek pat reiškia, kiek ariamoje dirvoje akmenys, kelmai; tiek pat juos tepakenčia; skaito knygą ar laikraštį, jų nesuprasdamas. Kelmus išraus, akmenis suskaldys, iškas, bet svetimi žodžiai liks, visiškai išstumdami lietuviškuosius žodžius iš vartosenos. Tokiu būdu keletas raštijos pagalba primeta visiems lietuviams negeidžiamas svetimybes kasdienėj kalboj.

Kiek teko patirti iš skaitančių, nė vienas nemėgsta tarptautinių svetimybių, nes jų nesupranta. Tuo dar galima pasidžiaugti: nes kai supras, apsipras, pasakys — man vistiek, aš suprantu. Žalą, lietuvių kalbai daromą, labai retas, kad ir tėvynainis tesupras. Juk panašiai buvo katalikybės įvedimo laikais: kryžuočiai lietuvius tiek vargino, ujo, kad, gresiant lenkybės įtakai lietuviams, daugumas nebesuprato; girdi, koks lenkas man priešas, jei toks pat katalikas, kaip aš.

Anuo metu, S. Daukanto, Kudirkos, Šliupo laikais, lietuvių kalba uoliai, sekmingai valyta nuo slavybių ir išvalyta! Su krikščionybės lietuviams primetimu į Lietuvą plito iš gudų ir lenkų slaviški žodžiai: abrozas, čyščius, majestotas, cnata, apiera, atpuskai, griekas, brostva, dūšia, loska, večerija, pakūta, spaviednė, litera, alupka, gazieta, atramentas, zupė, smertis, tručizna, liekarstos, nedėlia, bumašnikas, bagaslovenija, tajebnyčia ir kt. Šitame reikale keletas rašytojų patarnavo lietuvybės labui teigiamai; jie verti amžinos pagarbos! Tai pasiekta raštijos dėka. Šiandien tų slavybių niekas nepasigenda; dažnas jų reikšmės nebežino. Ir gerai.

Labai gaila, kad, nuo vienų svetimybių atsikračius, kitos didesne banga siaubia mūsų kalbą amžinai išstumdamos lietuviškus žodžius. Praeity keletas rašytojų apvalė lietuvių kalbą; šiandien keletas (palyginus su visuomene) pramuštgalvių bando užteršti, sutarptautinti: invalidas, lyderis, genocidas, tekstilė, eventualiai, konsekvencija; arba: — abdikuoti, dedikuoti, vibruoti, dominuoti, likviduoti, konfiskuoti ir t. t. Prisimena pasaka, kaip vienas katalikų kunigas, būdamas kaime, nepasitenkinęs pasninko valgiu, paklausė ko mėsiško. Šeimininkė, patiekusi dešrą, priminė kunigui, kad penktadienis — pasninkas. Kunigas, ištiesęs galą dešros, sako "žuvis". Taip šiandie su lietuvių kalbos darkovais: gale žodžio prikergia kelias raides — ir sako "lietuviškas". Ateity kita karta "pripras", pamirš lietuviškus žodžius, kurie bus tik žodyne, o iš vartosenos bus amžinai išstumti; o žodyne, kaip ir dabar, šimtai, kad ir lietuviškų žodžių, laikomi **pasenusiais.**

Sakoma, kad "naujenybės... įsigali ir priimamos aprobuojamos pačios visuomenės". Tai klaida, arba tiksliau — melas sakyti, kad **visuomenė** "priima ir aprobuoja". Visuomenė čia **tyli** ar, paprastai tarus, yra "pasyvi" — ji ne tik neaprobuoja (neužgiria. A.), bet ir nepriima. Tik varu verčiama "priima", kaip kad lietuviams krikščionybė, varu primesta, ilgainiui liko "priimta" kaipo sava. Taspat įvyks su mūsų kalbos tarptautinimu. Yra pritarėjų: girdi, įvedus mūsų kalbon tarptautinius žodžius, lengviau būsią išmokti svetimas kalbas; atseit, pataria lietuvių kalbą paaukoti svetimos kalbos išmokimui (žr. Memmingene leidžiamo "Lietuvio" NN 25-26). Iš vienos pusės lietuvius naikina žudo Maskolija, o komunistai pritaria mažos tautos (lietuvių) ištirpimui dideliam Maskolijos virduly, o čia tėvynainiai — giną Lietuvos teises, garbiną lietuvybę, uoliai darko brangiausią lietuvybės turtą — kalbą. Ir čia plačioji visuomenė tyli, karčiai kenčia, nors mato, kas daroma.

Skaudžiausia, kai sakoma, kad "visuomenė priima"; dar skaudžiau, kai meluoja "aprobuoja". Priima ir "aprobuoja" kalbos tarptautinimą neskaitlingas būrys rašančiųjų. Visuomenė tarptautinių žodžių, kaip svetimų, nemėgsta, o "aprobuoti" gali tik tas, kam lietuvybė nebrangi. **Arimantas**

Stalino pavyzdžiu

Stalinas turi visus Hitlerio žiaurumus ir užmačias pavergti silpnesnias šalis, besipriešinančius išžudyti, kitus išvarant į nepakenčiamas vietas ir sunkius darbus lėtai mirčiai. Hitleris su **nacybės** šūkiu pagaliau palūžo, bet Stalinas su savo vergišku bolševizmu tęsia tautų naikinimą, žmonių žudymą, jų turtų grobimą, skriaudžiamiems neduodamas nei teisintis, nei kalbėti. Žiauresnis pabaisa už kryžiuočius ir Džingis Chaną. Tas Europos pabaisa, paglemžęs Lietuvą, žudo lietuvius, o jų vietas pildo azijatais, kad Lietuvoje lietuvybės nė krislo neliktų.

Šio Lietuvos naikinimo akivaizdoje turime kiek lietuvių, kurie ne tik pateisina pabaisos Stalino žygius, bet ir giria, remia jo užmačius. Kaip lietuviai gali ramiai į tuos Stalino batlaižius, stalinkomus žiūrėti? Ypač tremtiniai, kurie Stalino bernų buvo gaudomi prieš antrąjį karą?! Tūkstančius lietuvių suėmė, kankino, žudė ir vežė Maskolijon! Kaip tie, ir senieji sąmoningesni lietuviai, žiūri į stalinkomus ir apskritai į Stalino agentų laikraščių skaitytojus? Stalinberniams lengva pasakyti, kad "gengsteriai", atėję į šaukiamą "mitingą", nubalsavo Andriulį ir kitus Stalino batlaižius iš JV išguiti į Stalino "rojų", kurį patys liaupsina. Tremtiniai ir apskritai nubalsavusieji ne tik mandagiai, bet ir švelniai pasielgė.

Būtų pati vieta panaudoti paties Stalino pavyzdį, kad ir nepilnai, o tik dalinai, tada gal Stalino batlaižiai tikrai suprastų Stalino" rojaus" (pragaro) malonumą. Turėtų būti ne tik nepiliečiai, bet ir įsipilietinę Staliną liaupsiną varomi į "rojų", ypač pasiturį; nuosavybes ir turimą turtą reikėtų nusavinti, pačius pasiųsti darbo stovyklon, kuri irgi bus geresnė už Stalino "rojų". Būtų nuosaku šios šalies Stalino liaupsintojus ir bolševikų žygių rėmėjus, pasiturinčius lietuvius, turinčius namus, automobilius ir maišus pinigų prisigrūdusius, pirmiausia imti pratinti nuo turto, mokyti gyventi pagal Stalino standartą. **Traidenio Ainis**

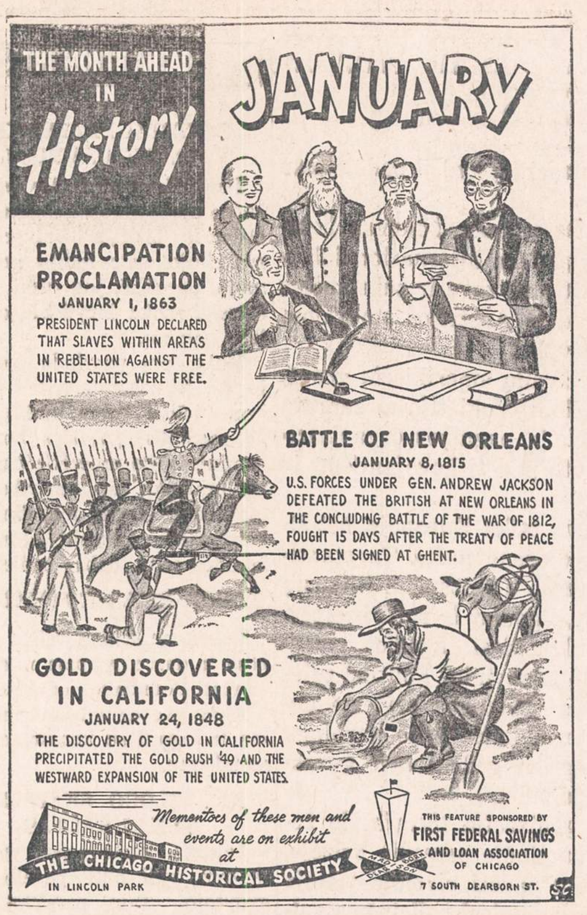

MARGUMYNAI

Šikšnosparniai

Wisconsin universiteto profesorius Dr. James Beer susidomėjo šikšnosparnių gyvenimu. Betyrinėdamas tų savotiškų paukštelių gyvenimą, daug ko naujo aptiko. Iki šiol jo gyvenimo paslaptis nevisas jam pavyko ištirti. Sakysime, štai tie paukšteliai skrenda į kalnų uolas kai šalčiai ateina. Yra žinoma, kad tie paukščiai turi labai menką regėjimą. Tai kyla klausimas, kaip jie tas tolimesnes vietas suranda ir būtinai pataiko į tą pačią vietą, kur seniau žiemą praleido? Jis teigia, kad tie paukščiai savo sparnuose turi nelyginant radarą, kurio pagalba jie gali orientuotis. Jie yra labai jusliūs, gero instintkto, tai savas senas žiemos vietas gali rasti. Bet štai žemėj pataiko ton pačion vieton, kur buvo, — čia jau jų sparnų tariamas radaras negali padėti. Kaip jie tas vietas suranda, dar iki šiol tam mokslininkui nepavyko patirti.

Skaitykite "N-nas"

DRAMBLIO VARGAI

Atlantoj zoologijos sode yra du geri draugai, tai dramliai Coca ir Alice. Nabagui Coca įsimetė liga į jo vieną kojų. Gyvulių gydytojas niekaip negali pažinti kas per liga, o sergąs drablys jau net 500 svarų savo svorio prarado. Gydytojas sumetė, kad būtų gerai tą dramblį į vieną ligoninę nugabenti, kur esama labai stipraus Rentgeno aparato.

Bet kaip jį nugabenti? Jis pats ten neina. Mėginta jam ant sprando užnerti virvę ir paskui sunkvežimiu vilkti, bet nieko neišėjo. Jis užsispyrė ir nė iš vietos. Tuomet pagalbon pasikvietė jo draugę Alice. Ta pakluso ir morkomis masiųama kartu su savo draugu pusę mylios nuėjo, o paskui susimetė ir abudu atgal pasuko. Kai parėjo į savo buveinę, tai abudu matyti labai nudžiugo, nes vandeniu gerokai vienas kitą apsišlakštė.

Dabar galvojama, kas daryti, kaip taip sergančiam drambliui padėti?

Ta proga tenka pastebėti, kad laukiniai drambliai bandomis gyvena ir tarp jų santykiai labai bičiuliški. Jei kuris dramblys iš bandos išsiskiria, tai jau atgal nepriimamas, — visų jis ujamas. Toks dramblys ir žmonėms pavojingiausias, nes, žmogų pamatęs, jis vejasi, o pavijęs kojomis sutrempia. Paprastai medžiotojai tokius atsiskyrėlius dramblius pasiutėliais vadina.

Drambliai labai saugo savo vaikus ir juos auklėja. Visai vaizdžiai pratina maisto susirasti. Kuris jų neklauso, tai net baudžia. O šiaip mažiukai drambliukai labai malonūs, linksmi ir be galo mėgsta žaisti. Jie žaidžia ne vien tik tarp savęs, bet žaidžia kartu su savo tėvais, o jei pasitaiko žmonės, tai jų nebijo ir su jais mėgina žaidimus surasti. Tokie maži drambliukai labai greitai prie žmonių prisiriša ir žmogaus klauso, net pasiduoda auklėjami ir prijaukinami, tai yra juos galima išmokinti dirbti, ar ką kitą.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

SOTUS ALKANAM PADĖK!

AID OVERSEAS, Inc., 2244 W. 23rd Pl.
CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS VIRGINIA 7-8893

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Užsakydami aiškiai rašykite savo ir gavėjo adresą, siuntinio numerį ir kainą. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas.

SIUNTINYS Nr. 1—$6.90
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) kenų bekono
1 dėžutė (400 gr.) margarino

SIUNTINYS Nr. 3—$6.60
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—$5.75
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—$6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—$5.95
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 14—$5.80
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25
E) 10 sv. gryn. kiaul. taukų $4.60
C) 15 sv. gryn. kiaul. taukų 6.40
D) 37 sv. gryn. kiaul. taukų 10.95

SIUNTINYS Nr. 26—$5.95
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. (be 2 ozs.) grynų k. taukų
2 sv. (be 2 ozs.) margarino
½ sv. arbatos
2 sv. degintos kavos

SIUNTINYS Nr. 30
A) 5 sv. degintos kavos $5.50
B) 5 sv. deg. kavos 5 skard. dėžutės $5.80
C) 4 sv. degintos kavos .... $5.25 (į prancūzų zoną)

SIUNTINYS Nr. 93—$6.95
5 sv. kiaulinių taukų
5 sv. degintos kavos

SIUNTINYS Nr. 94.
A) 5.5 sv. šokolado $4.50
B) 8 sv. bičių medaus 4.80
C) 5 sv. kakavos 3.40
D) 10 sv. ryžių 3.30
E) 10 sv. džiovintų salyvų 3.60
I) 5.5 svarų margarino 3.50
J) 227 gramų arbatos 2.00
K) 8 sv. apelsinų marmel. 3.00
L) 60 šviežių kiaušinių 6.30
M) 1 mil. vien. penicilino 5.00

1950 METAI BUS GERI METAI

Pasidėkite savo sątaupas saugioje įstaigoje, kuri neša geras dividendus. Jūsų indėliai yra apdrausti iki $5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR INVESTMENT — INSURED UP TO $5000.

Duodame paskolas su mažais mėnesiniais atmokėjimais.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 SO. HALSTED STREET
Tel. Haymarket 1-3317

PLANINGAS TAUPYMAS NEŠA GERĄ PELNĄ

TAUPYK NORS MAŽAI, BET REGULIARIAI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT
2202 W. CERMAK ROAD — CHICAGO 8, ILL. — Phone: VIRGINIA 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

A. L. D. D. NARIAI

Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. WAterfall 8-3060.
Priima kasdien nuo 9-11 val. ryto, o antradieniais ir ketvirtadieniais taip pat nuo 7-9 val. vakare.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187.

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—3:30 val. vakare.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PUllman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutniai telefonai, šaukit Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakare
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(netoli Sacramento Ave.)
2951 WEST 63rd STREET
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Įruputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
5757 So. Western Ave
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad., 1:30—4; 7—9 vakare.
Treč. ir Šeštad. tiktai susitarus

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p. p.
Trečiad. ir Sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Resid. Tel.: VIrginia 7-2421

Ofiso tel.: YArds 7-1166.
Rezid. tel.: DAnube 6-1126.
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatvės)
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 vak.
Kasdien. Atidaryta trečiadieniais ir šeštadieniais; ketvirtad. ir priešpiet tik iš anksto susitarus.
Rezid.: 3247 So. Emerald Avenue.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUdson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00—12; 2—5; 6:30—8
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir šeštad. vak. uždaryta

Dr. J. W. Kadzewick
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10549 SO. BELL AVENUE
Pacientai priimami tiktai pagal susitarimą.
Telefonas: HIlltop 5-2626.

"NAUJIENAS" skaito visų srovių žmonės: darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

Ofiso ir Namų Tel. GRovehill 6-1868
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30
6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILLINOIS
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antrad., ir ketv. 3—5 v.v.
trečiad., penkt. ir šeštad. 3—8 v. v.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč., šeštad. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: HEmlock 4-5532

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 So. Halsted Street
Telefonas CAlumet 5-7358

KITATAUČIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Persikėlė į naują ofisą
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite—
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadien. nuo 10 val. iki 12 dieną

INCOME TAKSUS PILDO
J. P. VARKALA
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
2401 West 63rd St.
Phone WALBROOK 5-7711

CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pir mos rūšies su mo derniškomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN 4—5883-40

GERIAUSIA PIRKTI NAMAMS BALDUS
— IŠ —
PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVIŲ
ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE Co.
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
CHICAGO, ILL.

LITHUANIANS
THEY ARE 900,000 STRONG OVER HERE
Are They Eating Food, Wearing Clothes, or Hats or Shoes Made or Sold by YOU?
TALK TO THEM THROUGH THE
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Tel. CANal 6500
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
"NAUJIENOS" YRA JŪSŲ GERIAUSIAS DRAUGAS
—UŽSIRAŠYKITE JAS

AR BUS ATVEŽTI VISI LIETUVIAI?

Pasikalbėjimas su Balfo Imigracinio ir Ikurdinimo Komiteto pirmininke A. Deveniene

Gavęs progą sutikti atsilankiusią į Čikagą p. A. Devenienę, Jūsų bendradarbis kreipėsi į ją keliais aktualiais tremtinių ir kitais klausimais.

—Koks Jūsų Čikagon atsilankymo tikslas? — pradėjau.

—Atvykau čia visuomeniniais organizaciniais reikalais. Teks dalyvauti "Sandaros" posėdžiuose, kur bus aptariami įvairūs jos veikimo klausimai prieš "Sandaros" seimą, pranešti apie Balfo ir ALT veiklą. Be to, teks susitikti su visuomenės veikėjais, pasimatyti su tremtiniais, kurie čia yra atvykę į Čikagą.

—Iš Jūsų, kaip Balfo Imigracijos ir Ikurdinimo Komiteto pirmininkės, būtų malonu išgirsti, kas dabar aktualiausia tremtinių emigracijoj.

—Svarbiausias dabar mūsų rūpestis sudarydinti ir nusiųsti į Europą emigracinių dokumentų tiems, kurie jų dar neturi. Vokietijoje šiuo metu dar yra likę 9,000—10,000 mūsų tremtinių. Jų per 7,000 jau aprūpinti dokumentais vykti į JAV. Tuo tarpu tokių dokumentų dar trūksta 2,000 žmonių su viršum. Dabar mūsų komiteto svarbiausias uždavinys ir yra, kaip parūpinus emigracinius dokumentus ir šiems likusiems asmenims. Tada tik mes jausimės savo darbą atlikę.

Nuolatinis Balfo atsišaukimas į visuomenę nepalieka be naudos. Nuo įkurdinimo vajaus paskelbimo (rugsėjo mėn.) Imigracinis ir Įkurdinimo Komitetas surinko emigracinių dokumentų apie 6,000 asmenų skaičiui. Reikia pažymėti, kad čia į pagalbą dideliu nuošimčiu atėjo jau įsikūrę tremtiniai, ypač artimieji giminės.

—Ar atneša naudos buto ir darbo garantijų prašančiųjų sąrašai spaudoje?

—Taip. Į prašymus spaudoje atsiųsti darbo ir buto garantijas žmonės atsiliepia, 15-20% prašančiųjų tuo būdu patenkinami. Mat, iš tokių spaudoje skelbiamų sąrašų vieni susiranda savo gimines, pažįstamus, kiti bent vienapavardžius ir pan. Komitetas dėkingas spaudai už tokių sąrašų skelbimą. Patys tremtiniai turėtų pasirūpinti daugiau tokių sąrašų skelbti.

—Kas yra tie 600 mūsų tremtinių, apie kuriuos kalbama pastaruoju laiku Balfo atsišaukime?

—Apskritai tai 150 šeimų, kurioms pasisekė gauti atvykimo dokumentus Michigano valstybėje pas ūkininkus. Tiesa, ten sąlygos nėra geros, atlyginimas menkas, bet kitos išeities nebuvo. Dabar susidaro kliūtis: tie Michigano ūkininkai nenori mokėti atvykstantiems kelionės išlaidų nuo uosto iki jų (apie 30 dolerių asmeniui, iš viso susidarytų apie 18,000 dolerių). Balfas pats turėtų apmokėti šias pervežimo išlaidas, nes savanoriškosios tremtinių imigraciją remiančios organizacijos nebenori duoti mums pinigų, mat, jos jau daug yra lietuviams lėšų skyrusios (apie pusę milijono dolerių). Tad Balfas ir suskato varyti akciją tiems 600 žmonių atitraukti, nes, nesutelkus mums pinigų jų kelionei nuo uosto apmokėti, jiems gresia grąžinimas atgal į Vokietiją.

—Ar naujasis DP įstatymas (bilius) mums atneš naudos?

—Ligi šiol lietuvių nemaža avtyko į JAV, apie 13,5% visų čia važiavusių (apie 20,000); tad didelė proporcija. Naujasis DP įstatymas duotų galimybę visiems lietuviams atvykti į JAV. Šis įstatymas būtų, rodos, ir tuo geras, kad palengvintų įvažiavimą į JAV klaipėdiečiams, kuriems, rodos, bus galima pasinaudoti atšaldytąja vokiečių kvota. Tuo reikalu teks aiškintis Washingtone. Ligi šiol klaipėdiečiai galėdavo įvažiuoti tie, kurie turėdavo DP teises, bet tokių tebuvo maža.

—Kaip sekasi mūsų tremtiniams įsikurti?

—Įsikūrimo sąlygos yra įvairios. Vienur vienu metu yra darbų, kuriais tremtiniai gali pasinaudoti, kitur kitu. Daugelis mūsų intelektualų, profesionalų, ypač nemokančių krašto kalbos, negali įsikurti pagal savo specialybę. Vis dėlto pradžia padaryta: pvz. inžinieriai, gydytojai pradeda lįsti į savo sritis. Apskritai, įsikūrimas yra kelerių metų dalykas, iš pradžių daug gera ir negalima tikėtis. Tenka pradžioje imti tokį darbą, kokį gali gauti.

—Ar pasitaiko tremtinių, grąžinamų atgal?

—Pasitaiko dėl sveikatos ir politinių bylų, bet nuošimtis yra labai mažas. Dėl sveikatos yra grąžinamų tokių, kurie ne savais duomenimis yra atvykę ar šiaip nepakankamai iškvosti perėję emigracinę sveikatos komisiją; kiti dėl nervų ir kitokių ligų, vėliau paaiškėjusių, pagražinami. Dedamos pastangos jiems padėti, samdomi advokatai. Dėl politinių dalykų (įskundimų) du grąžinami atgal. Anksčiau dėl įskundimų būdavo daugiau emigruojančių sulaikoma; dabar tokių maža. Gal dėl to, kad dabar ir pats skundėjas yra atsakingas dėl pateiktojo skundo.

—Ar geriau emigruoti per DP Komisiją ar savarankiškas organizacijas?

—Geriau vykti per organizacijas (NCWC, IRRC, CLWC), nes tos organizacijos yra atsakingos už tremtinių pervežimą geležinkeliais ir įkurdinimą JAV. Jos turi tam tikrą šiam reikalui tvarkyti personalą, o DP komisijai jo stinga. Pasitaikė, kad didelis skaičius lietuvių, vykusių per DP Komisiją, iš New Yorko negalėjo pajudėti, nes nebuvo lėšų tolimesnei jų kelionei geležinkeliais, o garantijų davėjai neatsiliepė, atvykusiųjų nepasiėmė. DP Komisijai teko tuos žmones išlaikyti, kol organizacijos pagaliau juos išskirstė. Kad ateity panašūs atsitikimai nesikartotų, buvo sulaikytų Grohne (Vokietijoje) apie 100 žmonių, kol garantijų davėjai įteikė komisijai apmokėjimą už kelionę bei pergarantavo.

—Ar Balfo veikla baigsis tremtinius išvežus iš Vokietijos?

—Ne, nes tada Vokietijoje dar liks tokių mūsų žmonių, kuriuos reikės šelpti. Juk jie bus nustoję IRO ir panašių organizacijų šalpos ir net aktingos savo artimųjų bei tautiečių pagalbos. Todėl tik dabar turės prasidėti rimtas, nuolatinis jų šalpos darbas.

—Jūs, ponia, rodos kandidatuojate į SLA vykdomąjį komitetą?

—Taip, mane nominavo į iždo globėjus. O rezultatus rinkimai parodys.

—Jūs, rodos, pakėlėte balsą Visuotiniame Amerikos Lietuvių Kongrese dėl Sovietų Rusijon išvežtųjų lietuvių. Ką tuo reikalu galvoja visuomenė?

—Taip, šis klausimas mums vienas iš skaudžiausių. Nėra, tur būt, lietuvio, kurio šeimos narių ar artimesniųjų nebūtų išvežta į Rusiją, nukankintų. Tie ypač tą mūsų tautos tragediją atjaučia. Toliau tylėti negalime, tai būtų nusikaltimas! Juk negirdėta, kad New Yorke dedą J. T. kertinį akmenį žmogaus teisėms ginti, o kitur žudomi nekalti žmonės. Manau, kad ryšium su tuo ALT Vykdomojo Komiteto nariai išvyko į Vašingtoną ir tuo reikalu kalbėsis su Valstybės Departamento viršūnėmis.

—Kaip sekasi čia mūsų intelektualams ir menininkams?

—Jie daugiausia rytuose įsikuria. Bostone gražiai tvarkosi mūsų visuomeninkai ir menininkai. Didesnėse kolonijose didėja judrumas, organizacijos. Santykiai tarp senųjų ir naujųjų ateivių geri; toliau, susigyvenus, jie dar labiau gerės.

—Kaip laikosi profesoriai Biržiškos? — baigdamas paklausiau, nes jie atvykę į Devenių ūkį ir ten šiuo metu gyvena.

—Ačiū, gerai. Profesoriai Mykolas ir Vaclovas Biržiškos dirba mokslinį darbą, tvarko savo raštus, rašo spaudai. Prof. Mykolas Biržiška ruošia knygą iš lietuvių praeities; vasario 16 d. ruošiasi atvykti į Čikagą, o paskui važiuos pas savo dukterį ir žentą į Los Angeles. Prof. Vaclovas Biržiška pasiliko pas Devenius ir ruošiasi tęsti savo mokslinį darbą; ir dabar jis vis rašo ir rašo nepailsdamas. Atsilanko kartais prof. Žilinskas, prof. Končius.

Norėjau išreikšti savo ir daugelio kitų vardu p. Deveniams padėką už šį gražų žygį, priglaudžiant nusipelniusius mūsų tautos mokslo ir visuomenės veikėjus, bet ponia Devenienė mane sustabdė: tai esąs dabar savaime suprantamas dalykas, ji džiaugiantis galėdama kaip nors tokiems žmonėms savo malonią pareigą atlikti.

TARPTAUTINIS PAGALBOS IR ŠALPOS KOMITETAS

"Esu dėkingas jūsų organizacijai, kad ji padėjo man atvykti į šią laisvės šalį."

Tokiais žodžiais Liudas Dovydėnas, žinomas lietuvių rašytojas, neseniai išreiškė padėką **International Rescue and Relief komitetui (IRRC)** už save ir tūkstančius DP, kurie dabar yra Vokietijos ir Austrijos stovyklose ir laukia eilės taip pat čionai atvykti.

IRRC įsikūrė 1933 m., kai žymių amerikiečių grupė, susirūpinusių Hitlerio įsigalėjimu Vokietijoje, suprato reikalą sudaryti naują ir specialią pagalbos organizaciją, kurios pirmas uždavinys būtų padėti kovojantiems ir kenčiantiems dėl laisvės.

Karui pasibaigus, atėjo neva taika Europoje, bet šita taika atnešė dešimteriopai didesnę naštą Tarptautiniam Pagalbos ir Šalpos komitetui. Tūkstančiai išlikusių karo ir teroro aukų stovyklose, ligoniai ir raiši kreipėsi į IRRC atstovus Europoje, šaukdamiesi pagalbos.

Bet tai buvo tiktai dalis jo uždavinių. Politinė priespauda šalyse anapus Geležinės Uždangos privertė dešimtis tūkstančių vyrų ir moterų, kurie įgijo garbingą vardą kovoje prieš fašizmą, bėgti ir gelbėti savo gyvastis. Ir vėl IRRC atėjo jiems į pagalbą.

IRRC yra žmoniškumo organizacija tikrąja šio žodžio prasme. Ji mano, kad dabartinėje pasaulio krizėje, Amerika privalo savo duosnumu padėti pirmoje vietoje tiems, kurie kenčia vargą, priešindamiesi policinėms valdžioms, užsimojusioms pavergti visą žmoniją. IRRC neklausia, kas kokios tautybės arba religijos. Jisai stato tiktai vieną klausimą: Ar šis asmuo atsisakė nusilenkti tironijai?

Tūkstančiai demokratiško nusistatymo lietuvių, profesinių sąjungų narių ir liberališkai galvojančių tremtinių laukia progos atvykti į Jungtines Valstybes. IRRC įsteigė **specialų Lietuvių Įkurdinimo Fondą** su tikslu sukelti pinigų šitam reikalui.

Perskaitykite žemiau dedamą pareiškimą ir pasiųskite savo auką tai organizacijai, kuri teikia pagalbą demokratiškiems lietuviams be skirtumo jų religinių įsitikinimų, profesijos arba užsiėmimo.

Padėti lietuviams DP atvykti iš Europos į Ameriką International Rescue and Relief Committee steigiam specialų Lietuviams Įkurdinti Fondą. Pagal naująjį DP Įstatymą, tūkstančiams žmonių yra proga atvykti. Bet reikia pinigų pasiruošimo išlaidoms ir kelionei į apsigyvenimo vietą, atvykus į šią šalį. Vidutiniškai vienam imigrantui reikia išleisti $100. Siųskite savo aukas specialiam Lietuvių Įkurdinimo Fondui šiandien. Jūsų auka, $100 ar $1, pagreitins demokratiškų lietuvių tremtinių atvažiavimą į Ameriką. (PANAUDOKITE ŠIĄ BLANKĄ):

International Rescue nad Relief Committee
103 Park Avenue, New York 17, N. Y.

GENTLEMEN: I gladly contribute $..... to the International Rescue and Relief Committee for its special Lithuanian resettlement fund.

Name .....

Street .....

City ..... Zone ....., State .....

(Čekyje arba Money Orderyje rašykite International Rescue and Relief Committee, Inc.).

Komunistus veja lauk

Anglijos profesorių sąjunga generalinė taryba nutarė, kad ateity į profesinių sąjungų tarnybas komunistai nebūtų priimami, o iki šiol užsilikę turi būti visi atleisti.

Taip pat komunistai negali būti siunčiami atstovais į profesinių sąjungų metinius suvažiavimus.

Iki šiol buvo taip, kad kaip kurios profesinės sąjungos visai neturėdavo savo narių tarpe komunistų, vienok tarnautojų tarpe tokių pasitaikindavo ir kartais net tokių pasiųsdavo atstovu į metinį susirinkimą. Žodžiu, profesinėse sąjungose nebuvo į tai žiūrima kas komunistas, o kas ne. Kadangi komunistai profesinėms sąjungoms savo neapgalvotais žygiais daug žalos yra pridarę, tai dabar visai nuo jų atsirubežiuojama.

Skaitykite ir kitus paraginkite skaityti "NAUJIENAS"

IŠ CHIGAGOS

★

SOVIETAI PRALENKIA BOMBŲ GAMYBOJ

Prof. Harrison C. Brown, Čikagos atomo mokslininkas, kalbėdamas Čikagos Universiteto apskritojo stalo radijo programoje, pareiškė, jog rusai, greičiausia, moka daryti hidrogenijaus bombas.

Maža tesą pagrindo manyti, jog jie jų negamintų, nes padarymo būdai jiems turėtų būti ne paslaptis; gal šios bombos gaminime jie amerikiečius yra net pralenkę, nes Amerikoj tik maža dalis žymių mokslininkų, karo metu dirbusių atominės bombos srity, dabar bedirba.

KOVOS PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Prieškomunistinė veiklą rasinėsė ir darbo grupėse nori sustprinti Foundation of America. Norima propaguoti amerikonizmą ir kovoti su komunizmu ir socializmu.

DĖL BLOGO SKAITYMO KŪNAS KALTAS

Žmonės, kurie negali greitai skaityti, gali būti pagelbstimi gydytojo. Taip pareiškė Dr. George E. Park, Northwestern Universiteto oftalmologistas (akių gydytojas).

Apie 15-25% mokyklų mokinių turi tą skaitymo trūkumą. Nebūtina, kad tai būtų susiję su protiniu atsilikimu. Paprastai tai priklausą nuo klausos, kvėpavimo r kitų kūno trūkumų.

MOKINĖS MOKYMO KRITIKA

Viena šiais metais baigusi Čikagos aukštesniąją mokyklą 17 m. mokinė, Michele Kopstein, iš 104 So. Parkside, pareiškė laikraščio korespondentui: "Aš randu vieną Čikagos aukštesniųjų mokyklų (high schools) trūkumą: jos mūsų nemoko, kaip mąstyti".

PAGAUTI JAUNUOLIAI NUSIKALTĖLIAI

Bendradarbiaujant mokyklų vadovybei ir neseniai sudarytam jaunuolių policijos biurui, pasisekė suimti penkis jaunuolius (17-21 metų), kurie kaltinami vogę ginklus bei įsilaužimo priemones ir pardavinėję juos aukštesniųjų mokyklų mokiniams.

Darbo fronte

Prezidentas Trumanas jau pasirašė darbo atlyginimo minimumą, tai yra dabar jau darbininkui mažiau kai 75 centų už darbo valandą neleistina mokėti. Darbo savaitė skaitoma 40 valandų, ir jei kam reikės ilgiau per savaitę dirbti kai 40 valandų, tai už sekančias valandas turi būti mokama puse daugiau, tai yra vienas doleris, dvylika su puse cento.

Kalbama, kad darbo atlyginimo minimumą nustačius dirbantieji per metus turės pajamų tris šimtus milijonų dolerių daugiau nei iki šiol uždirbdavo. Ypač daug čia pasinaudos moters, nes joms iki šiol veik visur buvo mokama nuo 50 iki 70 centų per valandą.

CIO unijos vadai pasisakė, kad jie dės visas pastangas, kad netolimoj ateity darbo atlyginimo minimumas būtų pakeltas iki vieno dolerio už darbo valandą.

Siame suimtas štabo viršininkas

BANGKOK, Siamas, saus. 29 d.—Siamo policija suėmė gen. Luang Kach Songkram. Įsakymą suimti kariuomenės vadą pasirašė gen. Pibul Songgram, dabartinis premjeras.

Prieš kelis metus suimtas štabo viršininkas suruošė perversmą ir valdžios priešakin pasodino dabartinį premjerą. Dabar skelbiama, kad jis, susitaręs su laivyno vadais, rengėsi nuversti jo paties primestą valdžią. Paskutiniai pranešimai sako, kad gen. Songkram jau ištremtas į užsienį.

Stalinas kviečius paverčia į rugius

MASKVA, Rusija, saus. 27 d. — Trofim D. Lysenko parašė "Izvestijose" straipsnį, kuriame tvirtina, kad Stalinas iš kviečių sugeba paversti rugius.

Jis aiškina, kad 1949 m. sovietų agrobiologai padarę nepaprastai didelę pažangą. Jis sako, kad rusų biologai pasėję vienoje vietoje žiemkenčius kviečius ir gavę žiemkenčius rugius.

Lysenko tvirtina, kad tiktai Stalino teorija galėjusi nuvesti prie tokių rezultatų. Užsienio biologai nenori tikėti, kad Lysenko būtų padaręs tokias pakaitas.

Verta dėmesio žinutė

"Pirmyn" 1913 metais liepos 14 d. įdėta tokia įdomi žinutė, kuri dabar labai daug sako. Pranešama, kad įvykusiame Lietuvių Socialistų Sąjungos suvažiavime jauniausias amžiumi atstovas buvo 22 metų, seniausias turėjo 49 metus ir suvažiavusių atstovų amžiaus vidurkis buvo 32 metai. Atstovų tarpe ilgiausiai sąjūngai buvo priklausęs J. Šukys — 9 metus. Bet tame suvažiavime dalyvavo 12 atstovų, kurie jau seniau Lietuvos socialdemokratų partijai priklausė. Štai tame suvažiavime dalyvavusio atstovo A. Baranausko partinis stažas buvo dvidešimt metų!

O kas išeitų, jei dabar bet kurio lietuvių suvažiavimo atstovų tarpe būtų surinktos panašios žinios? Tur būt, jauniausiam būtų 60 metų, o seniausiam per septyniasdešimt.

Kur dingo jaunimas?

CLASSIFIED ADS.

REAL ESTATE—FOR SALE
Namai Žemė—Pardavimui

CHAS. URNICH—KAZYS URNIKAS. Per mane galite nusipirkti išsimainyti arba parduoti bet kokį namą pelningiau, geriau ir teisingai. Taupykite pinigą. Inšiurinu viską, apsaugos patarimai veltui. Notary Public. Parūpinu morgičius mažiausiais iškaščias. Teisingas patarnavimas. 2500 W. 63rd St., 2 lubos, PRospect 6-6025.

TOURIST COURT PARDAVIMUI
25 vienetos — Motel-Savininkų pagyvenimai.
Pietų Kalifornijoje, arti lenktynių įstaigos. Galimos pajamos $36,000.
Reikia $35,000 įnešti.
DR. FRANK P. BRAUNE
306 S. Wabash. .... HArrison 7-8943.

PARDAVIMUI namas ir biznis. Apšildomas. Priežastis—liga. LAfayette 3-4798.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE
Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

TOBULOS MAŠINOS

Vieno savininko, kaip nauji visiškai. Kiekvienas turi radijo, šildytuvą ir visus įrengimus. Garantuoti. Lengvos išmokėjimo sąlygos.

OLDS. '49—98 Deluxe 4-dr.	$2,350
OLDS. '48—98 Deluxe 4-dr.	$1,650
OLDS. '47—76, 4 door	$1,275
BUICK '47 Super 4-dr.	$1,295
PONT. '47 Stream. 6 sedanet	$1,195
OLDS. '47—98 Custom 4-dr.	$1,350
MERCURY '47 club cpe.	$1,050
PLYMOUTH '48, 4-dr. sedan	$1,195
OLDS. '46—76 4 door	$ 950
CHRYS. '46 Town ir country	$1,150

General Motors lengvos sąlygos

MAY MOTORS SALES

Olds. dyleris per ketvirtį amžiaus.

7411 So. Halsted Street

A. & C.
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

GERAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ KARŲ VISUOMET

1936's iki 1950's
$50 IR AUKŠČIAU.

Mes perkam gerus vartotus automobilius.

A. & C. Motor Sales
816-20 W. 35th Street

EMPLOYMENT SERVICE
Persamdymo patarnavimas

GORMAN EDWARD J.
Sanmdom namams darbininkus — vyrus ir moteris, vaikams slauges. Įsteigta 1915 m.
12 E. Cedar SUperior 7-4567
Gorman E. J. 12 E. Cedar. SU 7-5215

PERSONAL
Asmenų Ieško

PAIEŠKOJIMAS. Teklė Žilvitaitė-Žilinskienė, dabar Kairienė, ieško savo brolių Prano, Juozo ir Stanislovo Žilvičių ar Žukaičių. Pirmiau gyveno Chicagoje.

Prašau atsiliepti, arba kurie žinote, malonėkite pranešti šiuo adresu: Mrs. T. Kairienė, 8622—101st St., Edmonton, Alta, Canada.

DRAUGAI ir draugės Onos Kunevich, gyvenančios adresu 3201 S. Green St., prašomi atlankyti ją asmeniškai šeštadienį ar sekmadienį, arba patelefonuoti FRontier 6-4287.

TRANSPORTATION
Kelionė

VAŽIUOJU į Floridą. Galiu nuvežti 2 žmones. Reikės biskį prisidėti ant gaso. WEntworth 6-2729.

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

RENDON 2 KAMBARIAI dėl vieno arba dviejų vyrų. 819 West 34th Pl., antros lubos iš kiemo.

RENDON Furnišiuotas kambarys dėl vieno arba vedusiai porai be vaikų. 7034 So. Talman. PRospect 6-3495.

RENDON FURNIŠIUOTAS kambarys. 4609 So. Paulina. Pirmas aukštas iš priekio. Matykite po 3:15 popiet.

FURNISHED ROOMS—TO RENT
Gyvenimui Kambariai

DAILUS didelis kambarys ir puikus maistas vyrui. Visokia transportacija. BOulevard 8-3571.

MARQUETTE Parke, didelis miegamas kambarys su arba be virtuvės privilegijoms. WAlbrook 5-1085.

GRAŽUS kambarys su baldais rimtam vyrui. Kreiptis nuo 3 val. 1819 S. 50th Ave., 2 aukš. Cicero.

2 KAMBARIŲ APARTMENTAS

NAUJAI FURNIŠIUOTAS DVIEM DIRBANTIEM ASMENIMS.

TELEFONAS:
UPTOWN 8-3866.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

RESTORANO koncesija. 2140 So. Halsted St. Dirbtuvių ir kitų žmonių biznis. Nereikia rendos mokėti. Yra įrengimai.

GROSERNĖ ir mėsos krautuvė pardavimui, su gyvenimui kambariais užpakalyj; šildoma, renda $65 į mėnesį Kaina labai prieinama — $2,500. CLIFFSIDE 4-0963.

DELIKATESŲ, grosernė. Elektrikinis šaldytuvas. Padaroma virš $100 į savaitę. 4 kambariai. Bargenas. Išmokėjimai. Chas. G. Voelker, 1038 W. 57th Street.

REPAIRS—IN GENERAL
Įvairūs Pataisymai

DIDELĖ SUTAUPA
DIDELĖ NUOLAIDA
ant radijų, televizijų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų ir rakandų. Matykite mus pirma pirkimo. Mes taipgi, turime kelis vartotus šaldytuvus, skalbyklų ir vacuum valytuvų kaina nuo $15. Ateikite į mūsų įstaigą ir pamatykite patys.
Mes paimsime jūsų seną prekę iškeitimui.
A. C. NOVAK & SONS
3428 WEST 63rd STREET
Tel. REpublic 7-2650
CHICAGO 29, ILL.

BUILDING MATERIAL
Statybai medžiaga.

LENTOS
ir Namams Statymui Medžiaga
NAMŲ SAVININKAI, TIK SOUTHWESTERN LUMBER KOMPANIJA GALI JUMS DUOTI TOKIUS BARGENUS

2 x 4	6c. ft.
1 x 4 ply	3c. ft.
1 x 6 ply arba sheetting	5c. ft.
Plaster Board	4½c. ft.
¼" plywood	10c. ft.
Insuliacija	5c. ft.

90 sv. rolė stogams popieris $2.00
110 sv. shingles, 100 k. pd. $2.10
Taipgi daugelis bargenų mūsų vartotos medžiagos skyriuje ant durų ir langų.
1 ir 2 colių lentų, sunkių balkių.

MES STATOME GARAŽUS IR PERTAISOME BUTUS IR BEISMONTUS.

Southwestern LUMBER CO.
VINCAS ALONIS, vedėjas
7437 SO. WESTERN AVENUE
GRovehill 6-5656.
Atdara: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 8--8. Sekmadienį 10--2.